

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Sammanfattning

I betänkandet behandlar justitiekommittén regeringens förslag i budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1) inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet, en följdmotion till proposition 2014/15:254 och drygt 70 motionsyrkanden som har väckts under den allmänna motionstiden 2014. Bland motionerna finns alternativa budgetförslag från Alliansen (Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet, Kristdemokraterna) respektive Sverigedemokraterna.

Utskottet tillstyrker Alliansens förslag om anslag för utgiftsområdet, som uppgår till totalt knappt 40,8 miljarder kronor för 2015. De största utgiftsposterna är Polismyndigheten (drygt 21,1 miljarder kronor), Sveriges Domstolar (knappt 5,4 miljarder kronor) och Kriminalvården (knappt 7,9 miljarder kronor).

Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om höjning av avgifterna till Brottsofferfonden.

Utskottet föreslår med anledning av motioner följande fyra tillkännagivanden till regeringen.

- Regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser. Detta bör riksdagen med bifall till motioner från M, C, FP och KD tillkänna för regeringen som sin mening (se avsnittet Polisens organisation m.m.).
- Arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras. Detta bör riksdagen med bifall till en motion från KD tillkänna för regeringen som sin mening (se avsnittet Prioritering av olika slags brott).
- Arbetet mot brott som begås av s.k. djurrättsaktivister ska prioriteras. Detta bör riksdagen med bifall till motioner från M och C tillkänna för regeringen som sin mening (se avsnittet Prioritering av olika slags brott).
- Regeringen ska vidta ytterligare åtgärder för att stärka rättsväsendets kompetens i arbetet mot brottslighet på internet. Detta bör riksdagen med bifall till en flerpartimotion från M, C, FP, KD tillkänna för regeringen som sin mening (se avsnittet Kompetens och bemötande).

Övriga motioner avstyrks, i första hand med hänvisning till pågående arbeten och utredningar.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna har inte deltagit i beslutet om anslagstilldelningen, utan redovisar sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

I ärendet finns 13 reservationer och 5 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	11
Ärendet och dess beredning	11
Budgetprocessen i riksdagen	11
Betänkandets disposition	12
Utskottets överväganden	13
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4	13
Anslag inom utgiftsområde 4	15
Höjning av avgifterna till Brottsofferfonden	30
Polisens organisation m.m.	32
Lokalisering av häkte	38
Brottskoder och statistik	38
Prioritering av olika slags brott	40
Kompetens och bemötande	45
Reservationer	55
1. Antagningen till polisutbildningen, punkt 3 (SD)	55
2. Effektivare polis, punkt 9 (M, C, FP, KD)	55
3. Fler lokala poliser, punkt 10 (V)	56
4. Egen brottskod för hatbrott, punkt 15 (V)	57
5. Prioritera arbetet mot hatbrott, punkt 18 (V)	57
6. Åtgärder mot tvångsgifte, punkt 20 (M, C, FP, KD)	58
7. Bostadsinbrott, punkt 21 (S, MP, V)	59
8. Brott som begåtts av djurrättsaktivister, punkt 22 (S, MP, V)	59
9. Förebyggande åtgärder mot sexualbrott, punkt 25 (M, C, FP, KD)	60
10. Utredning och inventering av vittnesskydd, punkt 29 (M, C, FP, KD)	60
11. Nationell djurskyddspolis, punkt 37 (SD)	61
12. Rättsväsendets arbete mot brottslighet på internet, punkt 39 (V)	62
13. Kompetens i ärenden om miljöbrott, punkt 41 (M, C, FP, KD)	62
Särskilda yttranden	64
1. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (S, MP, V)	64
2. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (SD)	65
3. Fler poliser i glesbygd, punkt 11 (SD)	69
4. Prioritera arbetet mot hatbrott, punkt 18 (SD)	69
5. Översyn av prövningen av miljöbrott, punkt 40 (C)	70
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	71
Propositionen	71
Motioner väckta med anledning av 2013/14:254	71
Motioner från allmänna motionstiden 2014/15	71
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	80
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag	82
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	83

Tabeller

Anslag till Polismyndigheten	15
Anslag till Säkerhetspolisen.....	17
Anslag till Åklagarmyndigheten	18
Anslag till Ekobrottsmyndigheten	18
Anslag till Sveriges Domstolar	19
Anslag till Kriminalvården	20
Anslag till Brottsförebyggande rådet	21
Anslag till Rättsmedicinalverket.....	22
Anslag till Gentekniknämnden	22
Anslag till Brottsoffermyndigheten	23
Anslag till ersättning för skador på grund av brott.....	23
Anslag till rättsliga biträden m.m.....	24
Anslag till kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	25
Anslag till avgifter till vissa internationella sammanslutningar	26
Anslag till bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete.....	26
Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.....	27
Anslag till Domarnämnden	27

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag inom utgiftsområde 4

Riksdagen anvisar anslagen för 2015 inom utgiftsområde 4 enligt utskottets förslag i bilaga 4. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 4 punkt 3 och motion

2014/15:2986 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1 och avslår motionerna

2014/15:54 av Adam Marttinen (SD),

2014/15:2871 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4,

2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) och

2014/15:3004 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

2. Höjning av avgifterna till Brottsofferfonden

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:419) om brottsofferfond,

2. lag om ändring i lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:1 utgiftsområde 4 punkterna 1 och 2 samt avslår motionerna

2014/15:326 av Åsa Westlund (S) och

2014/15:886 av Tuve Skånberg (KD).

3. Antagningen till polisutbildningen

Riksdagen avslår motion

2014/15:1109 av Kent Ekeröth och Björn Söder (SD) yrkandena 1–5.

Reservation 1 (SD)

4. Utbildning i beteendevetenskap och psykiatri

Riksdagen avslår motion

2014/15:344 av Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (M).

5. Höskolebaserad polisutbildning med forskningsmöjligheter

Riksdagen avslår motion

2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 5.

6. Geografisk placering av polisutbildningen

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1361 av Margareta B Kjellin och Tomas Tobé (M) och

2014/15:1576 av Annika Eclund m.fl. (KD, M, C).

7. Utbildning inom polisen, Tullverket och Kustbevakningen

Riksdagen avslår motion

2014/15:1694 av Anders Hansson m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

8. Återinrätta beredskapspolisen

Riksdagen avslår motion

2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 59.

9. Effektivare polis

Riksdagen avslår motion

2014/15:1218 av Sten Bergheden och Lars-Arne Staxäng (M) yrkande 1.

Reservation 2 (M, C, FP, KD)

10. Fler lokala poliser

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen bör återkomma med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2014/15:1630 av Ulf Berg och Finn Bengtsson (M),

2014/15:2336 av Saila Quicklund och Ulf Berg (M),

2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 6 och

2014/15:2970 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1 och

bifaller delvis motion

2014/15:1228 av Sten Bergheden (M) yrkande 1.

Reservation 3 (V)

11. Fler poliser i glesbygd

Riksdagen avslår motion

2014/15:2908 av Runar Filper och Anders Forsberg (SD) yrkandena 1 och 2.

12. Lagstadgad rätt till minimibemanning

Riksdagen avslår motion

2014/15:1551 av Josef Fransson (SD) yrkande 1.

13. Tydligare uppdrag till trafikpolisen

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1223 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 samt

2014/15:1228 av Sten Bergheden (M) yrkande 3.

14. Häktes lokalisering

Riksdagen avslår motion

2014/15:913 av Michael Svensson (M).

15. Egen brottskod för hatbrott

Riksdagen avslår motion

2014/15:190 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 4 (V)

16. Egen brottskod för djurrätsrelaterad brottslighet

Riksdagen avslår motion

2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C) yrkande 2.

17. Statistik över händelser vid flyktingförläggningar m.m.

Riksdagen avslår motion

2014/15:1375 av Maria Ferm (MP) yrkande 2.

18. Prioritera arbetet mot hatbrott

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:190 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2 och

2014/15:313 av Åsa Westlund (S).

Reservation 5 (V)

19. Övergrepp i rättssak

Riksdagen avslår motion

2014/15:691 av Jan Ericson (M).

20. Åtgärder mot tvångsgifte

Riksdagen avslår motion

2014/15:2973 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 4.

Reservation 6 (M, C, FP, KD)

21. Bostadsinbrott

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:1904 av Göran Hägglund m.fl. (KD) yrkande 5.

Reservation 7 (S, MP, V)

22. Brottsom begåtts av djurrätsaktivister

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att arbetet mot brott som begås av djurrätsaktivister ska prioriteras. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2014/15:71 av Lars-Arne Staxäng (M),

2014/15:300 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 2 och 3 samt

2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1 och

avslår motion

2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C) yrkande 3.

Reservation 8 (S, MP, V)

23. Trafikbrott

Riksdagen avslår motion

2014/15:1228 av Sten Bergheden (M) yrkande 2.

- 24. Patentintrång**
Riksdagen avslår motion
2014/15:343 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkande 3.
- 25. Förebyggande åtgärder mot sexualbrott**
Riksdagen avslår motion
2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 3.
Reservation 9 (M, C, FP, KD)
- 26. Ökad kompetens gällande sexuella övergrepp mot barn**
Riksdagen avslår motion
2014/15:2035 av Hans Hoff (S).
- 27. Kompetens i rättstillämpningen gällande våldtäkt**
Riksdagen avslår motion
2014/15:2856 av Carina Ohlsson (S).
- 28. Kompetens i hanteringen av hatbrott**
Riksdagen avslår motionerna
2014/15:1536 av Elisabeth Svantesson (M) och
2014/15:2316 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 9.
- 29. Utredning och inventering av vittnesskydd**
Riksdagen avslår motion
2014/15:1488 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M).
Reservation 10 (M, C, FP, KD)
- 30. Rättsväsendets kompetens att stötta ingripare och vittnen**
Riksdagen avslår motion
2014/15:2878 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M) yrkande 2.
- 31. Rekrytering inom polisen**
Riksdagen avslår motion
2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 7.
- 32. Uppdrag till polisen**
Riksdagen avslår motion
2014/15:1223 av Sten Bergheden (M) yrkande 3.
- 33. Diskriminering inom rättsväsendet**
Riksdagen avslår motionerna
2014/15:1375 av Maria Ferm (MP) yrkande 1 och
2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 9.

34. Kommission för lika rättigheter

Riksdagen avslår motion
2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 11.

35. Projekt för förbättrad dialog

Riksdagen avslår motion
2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 6.

36. Civila utredningstjänster

Riksdagen avslår motion
2014/15:678 av Said Abdu (FP).

37. Nationell djurskyddspolis

Riksdagen avslår motionerna
2014/15:1031 av Richard Jomshof och Roger Hedlund (SD),
2014/15:2099 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2 och 3 samt
2014/15:2784 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 5.
Reservation 11 (SD)

38. Kompetens i djurskyddsärenden

Riksdagen avslår motionerna
2014/15:1355 av Kristina Yngwe (C) yrkande 2 och
2014/15:2217 av Jan R Andersson (M).

39. Rättsväsendets arbete mot brottslighet på internet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet
anför om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att stärka
rättsväsendets kompetens i arbetet mot brottsligheten på internet.
Därmed bifaller riksdagen motion
2014/15:2969 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1.
Reservation 12 (V)

40. Översyn av prövningen av miljöbrott

Riksdagen avslår motion
2014/15:2455 av Johan Hedin (C) yrkande 5.

41. Kompetens i ärenden om miljöbrott

Riksdagen avslår motion
2014/15:2970 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 6.
Reservation 13 (M, C, FP, KD)

42. Ökad specialisering av domstolar som handlägger skattemål

Riksdagen avslår motion
2014/15:2788 av Johan Hedin (C) yrkande 5.

43. Ekonomisk brottslighet

Riksdagen avslår motion

2014/15:2596 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (M) yrkande 1.

44. Ekobrottsmyndighetens arbetsformer

Riksdagen avslår motion

2014/15:2596 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (M) yrkande 2.

Stockholm den 11 december 2014

På justitieutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Annika Hirvonen (MP)*, Helene Petersson i Stockaryd (S)*, Elin Lundgren (S)*, Krister Hammarbergh (M), Arhe Hamednaca (S)*, Kent Ekeröth (SD)*, Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Petter Löberg (S)*, Adam Marttinen (SD)*, Johan Pehrson (FP), Linda Snecker (V)*, Andreas Carlson (KD), Lawen Redar (S)* och Sanne Eriksson (S)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilt yttrande.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition 2014/15:1 i de delar som gäller utgiftsområde 4 Rättsväsendet, en följdmotion till proposition 2014/15:254 och drygt 70 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2014. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 2. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

I bilaga 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2015 och de avvikelser från dessa som SD föreslår i sin anslagsmotion. M, C, FP och KD (nedan Alliansen) föreslår att anslagen för 2015 fördelas på det sätt som regeringen föreslagit. Utskottets förslag till anslagsfördelning finns i bilaga 4.

Finansutskottet beslutade den 27 november 2014 att tillstyrka regeringens förslag till utgiftsramar för 2015 (bet. 2014/15:FiU1). Justitieutskottet beslutade samma dag att tillstyrka regeringens förslag om anslag för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2015. Den 3 december 2014 behandlade riksdagen finansutskottets betänkande. Riksdagen beslutade att bifalla Alliansens förslag till utgiftsramar för 2015 (rskr. 2014/15:29). Den 9 december 2014 beslutade justitieutskottet att återuppta sitt budgetbetänkande till förnyad behandling.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som summan av de utgifter som hör till utgiftsområdet högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen har, med bifall till Alliansens budgetmotion 2014/15:3002 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 5 i denna del, bestämt utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet till 40 757 864 000 kronor (bet. 2014/15:FiU1, rskr. 2014/15:29). I detta ärende ska justitieutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag inom utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4 i budgetpropositionen. Analysen är tänkt att utgöra ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målen för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlas de förslag i budgetpropositionen och de motioner som bedöms påverka anslagen inom utgiftsområde 4 för budgetåret 2015. Slutligen behandlas regeringens lagförslag och drygt 70 motionsförslag som har väckts under den allmänna motionstiden 2014. Förslagen i dessa motioner gäller frågor med en mer allmän rättspolitisk inriktning.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4

Utskottets bedömning i korthet

Utskottet konstaterar att resultatredovisningen har en pedagogisk och tydlig utformning. Utskottet ser positivt på att människors upplevelse av trygghet har ökat liksom förtroendet för rättsväsendet. Utskottet är bekymrat över resultaten på brottsutredningsområdet och förväntar sig i likhet med regeringen att myndigheterna ytterligare förstärker och utvecklar sina insatser på området.

Propositionen

I propositionen anges att *målet för kriminalpolitiken* är att minska brottsligheten och öka människors trygghet.

För att bedöma målpuffyllelsen används följande indikatorer:

- antal anmälda brott inom olika brottskategorier
- mäns och kvinnors utsatthet för brott enligt Nationella trygghetsundersökningen
- mäns och kvinnors upplevelse av trygghet enligt Nationella trygghetsundersökningen.

Bedömningen av brottslighetens utveckling kompletteras också med information från olika specialstudier.

Målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Dessa komplexa begrepp kan inte fångas på ett rättvist sätt i enstaka indikatorer. Såväl rättssäkerheten som rättstryggheten bygger på ett väl utvecklat och väl fungerande rättsväsende. Rättssäkerheten och rättstryggheten belyses således endast indirekt genom de indikatorer som mäter kvaliteten och effektiviteten i rättsväsendets olika delar. I grunden är också rättssäkerheten och rättstryggheten beroende av att människor har förtroende för rättsväsendet så att de väljer att anmäla brott, delta i brottsutredningar och ställa upp som vittnen. Eftersom människors förtroende är en viktig grundpelare för rättsväsendets verksamhet följs även utvecklingen av förtroendet genom följande indikator:

- mäns och kvinnors förtroende för rättsväsendet enligt Nationella trygghetsundersökningen.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en omfattande frågeundersökning som sedan 2006 genomförs varje år och där 20 000 slumpmässigt utvalda personer i befolkningen ombeds svara på frågor om utsatthet för brott, upplevelse av trygghet samt erfarenheter av och förtroende för rättsväsendet.

Eftersom rättsväsendet består av en kedja av myndigheter med ett flöde av ärenden dem emellan beskrivs i den samlade bedömningen i propositionen även hur detta flöde har utvecklats. Därefter följer regeringen mer i detalj upp måluppfyllelsen inom respektive verksamhetsområde: brottsförebyggande verksamhet, utredning och lagföring, dömande verksamhet, verkställighet av påföljd samt stöd till brottsoffer. Även kompetensförsörjningen inom rättsväsendet redovisas.

Regeringen anför sammanfattningsvis att människors upplevelse av trygghet och deras förtroende för rättsväsendet har ökat under senare år. Andelen och antalet brott som klaras upp av rättsväsendet genom att en gärningsperson binds till brotten har däremot minskat de senaste åren. Särskilt negativ har utvecklingen varit under 2013. Myndigheterna behöver vidta åtgärder så att denna utveckling bryts. Att klara upp brott är en av rättsväsendets allra viktigaste kärnuppgifter, och en negativ utveckling i detta avseende kan på sikt också påverka såväl människors trygghet som deras förtroende för rättsväsendet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis med tillfredsställelse att den resultatredovisning som presenteras i propositionen är utformad på ett pedagogiskt och tydligt sätt. Utskottet ges därmed goda möjligheter både att bedöma resultaten och att följa resultatutvecklingen över tid.

När det gäller resultaten i sak framgår det av resultatredovisningen att människors upplevelse av trygghet har ökat tydligt sedan 2006. Detta är givetvis positivt. Samtidigt framgår det emellertid av den nationella trygghetsundersökningen att kvinnor överlag upplever en större otrygghet än män, även om kvinnors otrygghet i och för sig också har minskat tydligt sedan 2006. Det finns därför, som regeringen också påpekar, särskilda skäl att uppmärksamma kvinnors trygghet. Likaså instämmer utskottet i vad regeringen anför om att det är angeläget att uppmärksamma otryggheten i områden som kännetecknas av social utsatthet.

Utskottet noterar också att det ökade förtroendet gäller såväl för rättsväsendet i stort som för de enskilda myndigheterna; polisen, åklagarna, domstolarna och Kriminalvården. Detta är självfallet glädjande, och utskottet vill understryka vikten av att rättsväsendet fortsätter att utveckla sitt arbete, så att den positiva trenden inte bryts.

Att klara upp brott och lagföra personer som begått brott hör till de brottsbekämpande myndigheternas kärnuppgifter. Nyligen konstaterade Brottsförebyggande rådet i en rapport att polisen i Sverige är lika bra som polisen i andra europeiska länder på att klara upp brott (Varför gav inte fler poliser ökad brottsupplärning, rapport 2014:17). Polisens utredningsresultat är dock fortfarande inte tillräckligt bra. Det finns dessutom en nedåtgående trend med färre antal personupplärade brott på senare år. Regeringen pekar på en rad omständigheter som kan ha påverkat utvecklingen, t.ex. att allt fler

narkotika- och trafikbrott förundersökningsbegränsas (dvs. att en förundersökning under vissa omständigheter får läggas ned eller inte inledas, se 23 kap. 4 a § rättegångsbalken). Även förberedelserna inför den kommande omorganisationen av polisen kan ha haft betydelse, enligt regeringen. Polisens inriktning måste dock vara ett tydligt fokus på kärnuppgifter som utryckning, utredning och brottsförebyggande arbete. Fler brott ska utredas och lagföras. Utskottet utgår från att polisens nya organisation på sikt kommer att ge polisen bättre förutsättningar för en likvärdig och effektiv brottsutredningsverksamhet. Utskottet förväntar sig i likhet med regeringen att myndigheterna ytterligare förstärker och utvecklar sina insatser på området.

Anslag inom utgiftsområde 4

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2015 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet i enlighet med Alliansens förslag. Sverigedemokraternas alternativa förslag till anslagsfördelning avslås.

Jämför särskilda yttrandena 1 (S, MP, V) och 2 (SD).

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet regeringens budgetförslag och de motioner som har väckts med anledning av budgetpropositionen och som avser anslagsfördelningen inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Det gäller dels Alliansens motion 2014/15:2986 yrkande 1 av Beatrice Ask m.fl., dels motion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD). I Alliansens motion föreslås att anslagen för 2015 ska uppgå till samma belopp som regeringen föreslagit i propositionen. I SD:s motion föreslås ändringar på ett flertal anslag enligt vad som närmare beskrivs nedan.

Vidare behandlar utskottet ytterligare några motionsyrkanden som bedöms påverka anslagen inom utgiftsområde 4 för budgetåret 2015.

1:1 Polismyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Polismyndigheten för 2015 sammanfattas i följande tabell.

I anslaget för 2014 är anslagsändringen i regeringens höständeringsbudget medräknad (prop. 2014/15:2, bet FiU11.)

Anslag till Polismyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
21 280 109	21 159 726	±0	+1 482 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 21 159 726 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för Polismyndighetens verksamhet. Anslaget får också användas för avvecklingsutgifter som kan uppstå till följd av den genomförda ombildningen av Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna och Statens kriminaltekniska laboratorium till en sammanhållen myndighet. Därutöver får anslaget användas för att samordna och utveckla rättsväsendets informationsförsörjning.

För 2014 uppgår anslaget till knappt 21,3 miljarder kronor. Vid ingången av 2014 hade en anslagskredit om knappt 157 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2014 är drygt 21,2 miljarder kronor.

Regeringen föreslår en ökning av anslaget med 40 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Utöver detta föreslår regeringen ett par överföringar från anslaget. Regeringen föreslår att anslaget minskas med drygt 12,2 miljoner kronor fr.o.m. 2015 till följd av att Säkerhetspolisen blir en egen myndighet. För att finansiera en registerkontroll i gymnasie- och gymnasiesärskolan föreslås att anslaget ökas med 800 000 kronor fr.o.m. 2015.

Motionerna

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås det att Polismyndighetens anslag ökas med 1,482 miljarder kronor i förhållande till regeringens förslag. Av detta tillskott ska 1,032 miljarder kronor gå till att uppfylla Polismyndighetens behov enligt budgetunderlag från Genomförandekommittén för nya Polismyndigheten samt för att kompensera för nedskärningar i förhållande till vad som efterfrågats. Vidare anslås 150 miljoner kronor för att förstärka gränspolisens verksamhet för att förhindra människosmuggling samt lagföra dem som befinner sig i landet illegalt. Dessutom anslås 300 miljoner kronor för att öka antalet civilanställda.

I partimotion 2014/15:2871 av Mattias Karlsson m.fl. (SD) begärs i yrkande 3 ett tillkännagivande om att fler civilanställda bör anställas inom polisen och i yrkande 4 ett tillkännagivande om att fler poliser bör utbildas.

I motion 2014/15:54 av Adam Marttinen (SD) begärs ett tillkännagivande om att tillskjuta medel till Polismyndigheten för de merkostnader som uppstår genom inrättandet av det register som föreslås i proposition 2013/14:254 Register över tillträdesförbud vid idrottsarrangemang. Motionären anför att registret kommer att medföra en engångskostnad på ca 1 miljon kronor och en löpande administrativ merkostnad som beräknas till 1,2 miljoner kronor.

Bakgrund

Regeringen föreslår i proposition 2013/14:254 Register över tillträdesförbud vid idrottsarrangemang en ny lag som gör det möjligt för Polismyndigheten att föra ett register med uppgifter om personer som har meddelats tillträdesförbud.

I propositionen anförs (s. 45) att lagförslagen leder till något ökade kostnader för Polismyndigheten. Enligt den promemoria som ligger till grund för propositionen uppgår kostnaderna för inrättandet av registret till ett engångsbelopp om ca 1 miljon kronor. Kostnaderna för att administrera registret bedöms uppgå till ca 1,2 miljoner kronor årligen. Samtidigt bedöms förslaget kunna leda till att det sker färre ordningsstörningar i samband med idrottsarrangemang samt att antalet överträdelser av tillträdesförbud minskar vilket på sikt borde kunna medföra en minskad belastning på rättsväsendets myndigheter. Sammantaget bedöms kostnaderna kunna finansieras inom ramen för de befintliga anslagen.

Propositionen behandlas för närvarande i justitieutskottet.

1:2 Säkerhetspolisen

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Säkerhetspolisen för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Säkerhetspolisen

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
1 104 428	1 142 065	±0	+100 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 1 142 065 000 kronor.

Anslaget får användas för Säkerhetspolisens förvaltningsutgifter. För 2014 uppgår anslaget till drygt 1,1 miljarder kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om knappt 24,5 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är drygt 1,1 miljarder kronor.

Regeringen ser behov av att ge Säkerhetspolisen möjlighet att fortsätta arbetet med att vidareutveckla arbetet mot terrorism och stärka skyddet av vitala samhällsfunktioner, såsom att motverka främmande makts underrättsseverksamhet. Anslaget för 2015 ökas därför i enlighet med vad regeringen aviserade i budgetpropositionerna för 2013 och 2014.

För att finansiera ombildningen av Säkerhetspolisen till en fristående myndighet ökas anslaget för 2015 i enlighet med vad regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2014.

I enlighet med 2014 års ekonomiska vårproposition (2013/14:100) ökas anslaget med 10,7 miljoner kronor fr.o.m. 2015 till följd av att Säkerhetspolisen övertar ansvaret för vissa säkerhetsfrågor vid statsministerns tjänstebostäder.

Slutligen ökas anslaget med drygt 12,2 miljoner kronor fr.o.m. 2015 till följd av att Säkerhetspolisen blir en egen myndighet.

Motionen

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås det att anslaget till Säkerhetspolisen ökas med 100 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag som en generell resursförstärkning för exempelvis nyanställningar.

1:3 Åklagarmyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Åklagarmyndigheten för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Åklagarmyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
1 305 963	1 396 032	±0	+151 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 1 396 032 000 kronor.

Anslaget får användas för Åklagarmyndighetens förvaltningsutgifter.

För 2014 uppgår anslaget till knappt 1,31 miljarder kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om drygt 10,4 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är drygt 1,28 miljarder kronor.

Regeringen ser ett behov av fortsatt ökade insatser inom rättsväsendet bl.a. när det gäller att vidta tidiga och tydliga insatser mot ungas brottslighet samt åtgärder för en ökad effektivitet. För att Åklagarmyndigheten ska kunna bidra till denna utveckling ökas anslaget med 81 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Motion

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås det att Åklagarmyndighetens anslag ökas med 151 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av detta avser 150 miljoner kronor pris- och löneomräkningar samt en generell resursförstärkning för att minska ledtiderna.

1:4 Ekobrottsmyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Ekobrottsmyndigheten för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Ekobrottsmyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
589 439	609 267	±0	+68 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 609 267 000 kronor.

Anslaget får användas för Ekobrottsmyndighetens förvaltningsutgifter.

För 2014 uppgår anslaget till drygt 589 miljoner kronor. Vid ingången av 2014 hade en anslagskredit om drygt 13,5 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2014 är knappt 579 miljoner kronor.

Regeringen ser ett behov av ökade insatser inom rättsväsendet bl.a. när det gäller att vidta åtgärder för en ökad effektivitet. För att Ekobrottsmyndigheten ska kunna bidra till denna utveckling ökas anslaget med 17 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Motionen

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås det att Ekobrottsmyndighetens anslag ökas med 68 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av detta belopp avsätts 56 miljoner kronor för att uppfylla myndighetens budgetyrkande. Resterande 12 miljoner kronor avser den nya penningtvättslagstiftningen.

1:5 Sveriges Domstolar

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Sveriges domstolar för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Sveriges Domstolar

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
5 345 989	5 370 755	±0	+305 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 5 370 755 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för de allmänna domstolarnas, de allmänna förvaltningsdomstolarnas, hyres- och arrendenämndernas, Rätts- och hjälpmyndighetens, Rättshjälpsnämndens, Notarienämndens samt Domstolsverkets verksamhet. Vidare får anslaget användas för utgifter för den regionala avdelningen vid den enhetliga patentdomstolen.

För 2014 uppgår anslaget till drygt 5,3 miljarder kronor. Vid ingången av 2014 hade en anslagskredit om knappt 6,2 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2014 är drygt 5,18 miljarder kronor.

Anslaget ökas med 17 miljoner kronor i enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionerna för 2013 och 2014.

Med anledning av en harmonisering av åtgärdsregler i aktivitetsstödet inom arbetslöshetsförsäkringen förväntas en ökad ärendemängd vid domstolarna. Anslaget ökas därför med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Till följd av förslagen i regeringens proposition Villkor för fristående skolor m.m. (prop. 2013/14:112, bet. 2013/14:UbU22, rskr. 2013/14:357) om skärpta sanktioner förväntas ett ökat antal överklagade förelägganden. Med hänsyn till detta ökas anslaget med 1,5 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Härutöver föreslås ett antal överföringar från anslaget enligt vad som närmare framgår av budgetpropositionen.

Motionerna

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås det att anslaget till Sveriges Domstolar ökas med 305 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av detta belopp utgör 137 miljoner kronor det som efterfrågades i Sveriges Domstolars budgetunderlag. Vidare ska 168 miljoner kronor av anslagsökningen användas till att installera permanenta säkerhetskontroller med larmbågar, inklusive drift och personal, vid samtliga domstolar.

I kommittémotion 2014/15:3004 av Kent Ekeröth m.fl. (SD) begärs tillkännagivanden om dels ökad säkerhet i domstol genom permanenta inpasseringskontroller i alla domstolsbyggnader (yrkande 1), dels ytterligare säkerhetspersonal, i form av synliga uniformerade vakter, för att ge ökad upplevd och faktisk trygghet i Sveriges domstolar (yrkande 2).

1:6 Kriminalvården

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Kriminalvården för 2015 sammanfattas i följande tabell.

I anslaget för 2014 är anslagsändringen i regeringens höständringsbudget medräknad (prop. 2014/15:2, bet FiU11).

Anslag till Kriminalvården

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
7 809 989	7 884 483	±0	+317 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 7 884 483 000 kronor.

Anslaget får användas för Kriminalvårdens förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för utgifter för övervakningsnämnderna och statsbidrag till organisationer inom kriminalvårdens område.

För 2014 uppgår anslaget till knappt 7,81 miljarder kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om knappt 260 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är knappt 7,68 miljarder kronor.

För att säkerställa att Kriminalvården även i fortsättningen bidrar till effektivitet och säkerhet i verksamheten föreslår regeringen att anslaget ökas med 158 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Mot bakgrund av en lägre beläggningsnivå beräknas Kriminalvården ha ett lägre resursbehov än vad som tidigare prognostiserats. Därför föreslås anslaget minska med 150 miljoner kronor 2015. Vidare föreslås att anslaget minskas med 30 miljoner kronor 2015 för att finansiera en motsvarande ökning av anslag 1:12 Rättsliga biträden m.m.

Regeringen föreslår också att anslaget minskas med 100 miljoner kronor 2015 för att finansiera satsningar inom försvarsområdet.

Motionen

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås det att anslaget till Kriminalvården ökas med 317 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

1:7 Brottsförebyggande rådet

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Brottsförebyggande rådet för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Brottsförebyggande rådet

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
89 700	97 107	±0	+13 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 97 107 000 kronor.

Anslaget får användas till Brottsförebyggande rådets förvaltningsutgifter.

För 2014 uppgår anslaget till 89,7 miljoner kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om knappt 2,33 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är drygt 87,8 miljoner kronor.

För att effektivisera rättsväsendet ser regeringen ett behov av att stärka det kunskapsbaserade stödet. Syftet med en sådan förstärkning är att möta det ökade behovet av såväl uppföljning och utvärdering som stöd till olika former av verksamhetsutveckling. För att säkerställa att Brottsförebyggande rådet ska kunna utveckla och stärka sin verksamhet föreslår regeringen att anslaget ökas med 7 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Motionen

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås att anslaget till Brottsförebyggande rådet ökas med 13 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av anslagsökningen ska 6 miljoner kronor användas för att uppfylla rådets budgetyrkande. Vidare ska 7 miljoner kronor användas till invandrarrelaterad brottsstatistik.

1:8 Rättsmedicinalverket

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Rättsmedicinalverket för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Rättsmedicinalverket

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
378 733	371 005	±0	+11 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 371 005 000 kronor.

Anslaget får användas för Rättsmedicinalverkets förvaltningsutgifter.

För 2014 uppgår anslaget till knappt 379 miljoner kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om drygt 13,4 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är knappt 361 miljoner kronor.

För att kunna fullgöra sitt uppdrag utifrån de krav som finns på myndigheten samt upprätthålla kvalitet och effektivitet i verksamheten ökas Rättsmedicinalverkets anslag med 20 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Motionen

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås att anslaget till Rättsmedicinalverket ökas med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag för att uppfylla verkets budgetyrkande.

1:9 Gentekniknämnden

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Gentekniknämnden för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Gentekniknämnden

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
5 217	5 287	±0	+1 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 5 287 000 kronor.

Anslaget får användas för Gentekniknämndens förvaltningsutgifter.

För 2014 uppgår anslaget till drygt 5,2 miljoner kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om 470 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är drygt 5,3 miljoner kronor.

Motionen

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås det att anslaget till Gentekniknämnden ökas med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag för att uppfylla nämndens budgetyrkande.

1:10 Brottsoffermyndigheten

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Brottsoffermyndigheten för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Brottsoffermyndigheten

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
37 144	37 519	±0	+12 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 37 519 000 kronor.

Anslaget får användas för Brottsoffermyndighetens förvaltningsutgifter.

För 2014 uppgår anslaget till drygt 37,1 miljoner kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om drygt 4,7 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är drygt 36,2 miljoner kronor.

Motionen

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås att anslaget till Brottsoffermyndigheten ökas med 12 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av anslagsökningen ska 2 miljoner kronor användas för att uppfylla myndighetens budgetyrkande. Därutöver anslås 10 miljoner kronor som ett riktat anslag för att stödja Brottsofferjourens olika avdelningar i landet.

1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till ersättning för skador på grund av brott för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till ersättning för skador på grund av brott

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
122 349	122 241	±0	+119 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 122 241 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för ersättningar för skador på grund av brott i enlighet med bestämmelserna i brottsskadelagen (2014:322).

För 2014 uppgår anslaget till drygt 122 miljoner kronor. Vid ingången av 2014 hade en anslagskredit om drygt 4,1 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2014 är drygt 115 miljoner kronor.

Motionen

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås det att anslaget till ersättning för skador på grund av brott ökas med 119 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av anslagsökningen ska 4 miljoner kronor användas för att uppfylla myndighetens budgetyrkande. Därutöver anslås 115 miljoner kronor för att finansiera att staten ska ta ansvar för att betala ut skadestånd som dömts ut och för att ersättningsbeloppen ska höjas.

1:12 Rättsliga biträden m.m.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till rättsliga biträden m.m. för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till rättsliga biträden m.m.

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
2 305 657	2 468 657	±0	+69 000

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 2 468 657 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter för rättsliga biträden som enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken, lagen (1988:609) om målsägandebiträde och rätts-hjälpslagen (1996:1619) ska betalas av allmänna medel. Anslaget får vidare användas för utgifter som enligt lagen (1996:1620) om offentligt biträde ska betalas av allmänna medel, exklusive utgifter som avser offentligt biträde i ärenden enligt utlänningslagen (2005:716) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Anslaget får även användas för utgifter för medlare enligt 6 kap. 18 a § och 21 kap. 13 § andra stycket föräldrabalken samt rättegångsbiträde enligt 20 kap. 2 b § föräldrabalken. Anslaget får användas för utgifter för särskilda företrädare för barn enligt 12 § lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn samt för utgifter för bevisning, parter, tolk, översättning och god man, förvaltararvoden m.m. i konkurser samt ersättning till likvidatorer och bouppteckningsförrättare. Dessutom får anslaget användas för utgifter som hänför sig till

internationellt straff- och civilrättsligt samarbete och som inte ska betalas av någon annan myndighet.

För 2014 uppgår anslaget till drygt 2,3 miljarder kronor. Vid ingången av 2014 hade en anslagskredit om knappt 58 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2014 är drygt 2,47 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 120 miljoner kronor för att möta ökade utgifter. Med hänsyn till ökningen av antalet stora mål med lång förhandlingstid föreslås att anslaget ökas med ytterligare 30 miljoner kronor 2015. Regeringen anför vidare att betalning till medlare och rättegångsbiträde enligt vissa lagrum bör belasta detta anslag. Med anledning av detta föreslås att anslaget ökas med 13 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Motionen

I kommittémotion 2014/15:2963 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del föreslås att anslaget till rättsliga biträden ökas med 69 miljoner kronor.

1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till kostnader för vissa skaderegleringar m.m. för 2015 sammanfattas i följande tabell.

I anslaget för 2014 är anslagsändringen i regeringens höständeringsbudget medräknad (prop. 2014/15:2, bet FiU11).

Anslag till kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
65 117	40 082	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 40 082 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter som uppkommer för staten i samband med vissa skaderegleringar. Anslaget får även användas för utgifter för ersättning till vissa ombuds- och rättegångskostnader.

För 2014 uppgår anslaget till drygt 65,1 miljoner kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om knappt 1,7 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är 65 miljoner kronor.

1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till avgifter till vissa internationella sammanslutningar för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till avgifter till vissa internationella sammanslutningar*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
18 674	20 374	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 20 374 000 kronor.

Anslaget får användas till att finansiera årsavgifterna till Haagkonferensen för internationell privaträtt, Internationella institutet i Rom för unifiering av privaträtten (Unidroit), Association Internationale des Hautes Juridictions Administratives, Bernunionen (World Intellectual Property Organization, Wipo), Interpol och Schengen Information System (SIS). Anslaget får även användas till kostnader för förberedelsearbete och medlemsavgifter för den enhetliga patentdomstolen. Vidare får bidrag till vissa andra internationella sammanslutningar samt till internationellt samarbete och forskning med anknytning till Justitiedepartementets område betalas från anslaget.

För 2014 uppgår anslaget till knappt 18,7 miljoner kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om knappt 58 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är knappt 12,3 miljoner kronor.

För att finansiera medlemsavgiften till den enhetliga patentdomstolen föreslår regeringen att anslaget ökas med 1,7 miljoner kronor från 2015.

1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete*(beloppen anges i tusental kronor)*

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
7 157	7 157	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 7 157 000 kronor.

Anslaget får användas för utgifter i syfte att stimulera lokalt brottsförebyggande arbete. Brottsförebyggande rådet belastar anslaget med vissa egna kostnader direkt kopplade till denna verksamhet.

För 2014 uppgår anslaget till drygt 7 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är knappt 7 miljoner kronor.

1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
18 272	18 368	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 18 368 000 kronor.

Anslaget får användas för Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens förvaltningsutgifter.

För 2014 uppgår anslaget till knappt 18,3 miljoner kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om knappt 2,2 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är drygt 18,3 miljoner kronor.

1:17 Domarnämnden

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag till Domarnämnden för 2015 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Domarnämnden

(beloppen anges i tusental kronor)

Anslag 2014	Prop. 2015	Alliansen	SD
7 710	7 739	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2015 bestäms till 7 739 000 kronor.

Anslaget får användas för Domarnämndens förvaltningsutgifter.

För 2014 uppgår anslaget till drygt 7,7 miljoner kronor. Vid ingången av 2014 fanns ett anslagssparande om 178 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2014 är knappt 7,7 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Att förhindra att brott begås innebär en stor vinst för såväl samhället som för enskilda individer.

I Sverige ska människor kunna leva i trygghet, utan att behöva oro sig för våld och hot. Utskottet vill peka på de omfattande satsningar på rättsväsendet som genomförts under de gångna åtta åren. Sedan 2006 har brottsligheten

minskat och tryggheten ökat. I sammanhanget kan nämnas att sedan 2006 har polisen fått drygt 5 miljarder kronor i ökade resurser, och det finns i dag betydligt fler poliser än tidigare, även i förhållande till befolkningen. Fler poliser finns i utsatta områden, vilket ger bättre möjligheter för ett långsiktigt och förebyggande arbete. Utvecklingen går således i rätt riktning, men det finns fortfarande stora utmaningar. Utskottet anser att det är angeläget att gå vidare med ytterligare satsningar för en effektivare polis och en tydligare arbetslinje inom Kriminalvården.

Att klara upp brott och lagföra personer som begått brott hör till de brottsbekämpande myndigheternas kärnuppgifter. Som anförts tidigare anser utskottet att polisens utredningsresultat inte är tillräckligt bra. Det finns dessutom en nedåtgående trend med färre antal personupplästa brott på senare år. Utskottet vill därför understryka att polisen bör lägga fokus på de kärnuppgifter som är viktigast: uttryckning, utredning och brottsförebyggande arbete. Fler brott ska utredas och lagföras.

De olika myndigheterna i rättsväsendet är sammanlänkade i en kedja. Eftersom myndigheterna i många avseenden är beroende av varandra är en väl utvecklad samverkan angelägen. För att resultaten ska bli så goda som möjligt är det viktigt att var och en av myndigheterna ser sin roll i rättskedjan och på olika sätt underlättar varandras insatser. Det är emellertid också angeläget att rättsväsendets myndigheter stärker sin samverkan med myndigheter och aktörer utanför rättsväsendet, t.ex. med kommuner och landsting. Utskottet vill i likhet med regeringen understryka att detta inte minst gäller i det brottsförebyggande arbetet och i arbetet med att stödja brottsutsatta. Utskottet delar uppfattningen att det finns en utvecklingspotential även i detta avseende.

Rättsväsendet behöver vidare ha ett väl utvecklat internationellt samarbete. Den internationella dimensionen måste vara en naturlig del av vardagen för brottsutredare och annan personal inom rättsväsendet. För ett framgångsrikt arbete krävs därvid att rättsväsendet utnyttjar de olika internationella rättsliga och operativa verktyg samt myndigheter och internationella organisationer som finns, såsom Eurojust, Europol, Frontex och Interpol.

En framgångsrik brottsbekämpning är en förutsättning för ett tryggt samhälle. Straffsystemet utgör, tillsammans med flera andra åtgärder, ett viktigt led i samhällets brottsbekämpning. I detta sammanhang vill utskottet särskilt framhålla den översyn av våldtäktsbrottet som pågår för närvarande. Lagstiftningen bör i högre grad ge uttryck för att våldtäkt är ett mycket allvarligt brott. Därför bör skärpta straff för grova sexualbrott övervägas liksom införandet av ett oaktsamhetsbrott. Utskottet vill även understryka att samhället i alla sammanhang tydligt måste markera mot hatbrott och att förebyggandet och bekämpandet av sådana brott ska vara en prioriterad fråga.

Frågan om att bekämpa våld i nära relationer har under flera år varit en prioriterad fråga för rättsväsendet, men trots tidigare satsningar finns det som regeringen påpekar inget som tyder på att våldet har minskat. Utskottet delar därför uppfattningen att fortsatta insatser är nödvändiga och att frågan om att bekämpa våld i nära relationer ska vara en högt prioriterad fråga.

Grov organiserad brottslighet utgör ett hot mot det demokratiska samhället och är en av samhällets stora utmaningar. Som regeringen anför finns det många olika typer av aktörer som ägnar sig åt sådan typ av brottslighet, allt från mer fasta grupperingar till löst sammansatta och snabbt föränderliga nätverk. Även brottsligheten kan ta sig olika uttryck, som t.ex. narkotikabrott, människohandel, vapenbrott, utpressning och ekonomisk brottslighet som skatte- och bokföringsbrott. För att bekämpa den grova organiserade brottsligheten krävs ett omfattande arbete på många olika plan. Enligt utskottets uppfattning måste bekämpningen av denna typ av brottslighet intensifieras, bl.a. genom att på olika sätt minska de kriminella vinsterna. Utskottet anser vidare, i likhet med regeringen, att en väl fungerande samverkan med Tullverket och Kustbevakningen är nödvändig i detta sammanhang.

Brottsaktiva personer som upprepade gånger begår brott står för en relativt stor del av den totala brottsligheten i samhället. Ur såväl ett mänskligt som ett samhällsekonomiskt perspektiv finns det mycket att vinna på att rikta insatser mot återfallskriminella. Kriminalvården har en central roll i det återfallsförebyggande arbetet. Satsningar på arbetsskapande åtgärder inne på kriminalvårdsanstalterna är av stor betydelse och bör även fortsättningsvis prioriteras. Insatserna för att nå målet om 85 procents sysselsättning bland de intagna behöver intensifieras. Den som har avtjänat sitt fängelsestraff behöver ett tydligt och starkt stöd från myndigheterna och kommunen. Utskottet anser att myndigheterna – bl.a. Kriminalvården och Arbetsförmedlingen – tillsammans med bl.a. socialtjänsten ska ha en gemensam planering för varje enskild individ som släpps ut ur fängelset. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att regeringen i juni 2014 tillsatte en utredning som bland annat ska föreslå nya former för samverkan mellan Kriminalvården och andra aktörer, såsom Arbetsförmedlingen och andra myndigheter, kommunernas socialtjänster och ideella organisationer i syfte att förbättra möjligheterna till återanpassning till ett liv fritt från kriminalitet (dir. 2014:99). Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 31 december 2015. Enligt utskottet bör Kriminalvården få i uppdrag att utöka och utveckla arbetet med särskilda utslussningsåtgärder i syfte att förbereda de intagna för livet efter tiden på anstalt. Vidare bör tillgången till yrkesutbildning på anstalt stärkas.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom regeringens inriktning av kriminalpolitiken såvitt inte annat framgår av de tillkännagivanden som utskottet föreslår eller av övriga i detta betänkande redovisade ställningstaganden. Detsamma gäller för vilka åtgärder som bör vidtas för att minska brottsligheten och öka tryggheten samt stärka den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Med Alliansens förslag till anslagsfördelning får rättsväsendet goda förutsättningar att genomföra dessa åtgärder. Utskottet tillstyrker således motion 2014/15:2986 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD), (se bilaga 4). Därmed tillstyrker utskottet även den anslagsfördelning som föreslås i regeringens proposition.

Av det anförda följer att utskottet inte ställer sig bakom de motioner som föreslår en annan anslagsfördelning. Utskottet avstyrker därför bifall till övriga motioner som behandlas i detta avsnitt.

Höjning av avgifterna till Brottsofferfonden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag. Riksdagen avslår två motionsyrkanden som får anses tillgodosedda med förslaget.

Bakgrund

Brottsofferfonden inrättades den 1 juli 1994. Regeringen anförde i samband med inrättandet att en brottsofferfond på ett mycket påtagligt sätt skulle lyfta fram brottsoffren och tydligt markera att statsmakterna står på brottsoffrens sida (prop. 1993/94:143 s. 20).

Fonden finansieras genom avgifter från personer som har dömts för ett eller flera brott där fängelse ingår i straffskalan för något av brotten, alternativt har godtagit ett straffreläggande enligt motsvarande förutsättningar. Vidare erlägger personer som har dömts till fängelse, men som verkställer straffet utanför anstalt genom intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja), avgift till fonden. Dessutom tillförs fonden även ett marginellt tillskott genom donationer från enskilda givare och ränteintäkter.

Brottsofferfondens medel ska, enligt de föreskrifter som regeringen bestämmer, användas för verksamhet som gagnar brottsoffer. Bidrag från fonden får lämnas för att stödja forskning, utbildning, information och utvecklingsverksamhet. Bidrag får även lämnas till ideella organisationer i form av verksamhetsstöd.

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen att avgiften till Brottsofferfonden höjs från 500 kronor till 800 kronor. Vidare föreslår regeringen att avgiften för den som verkställer ett fängelsestraff genom intensivövervakning med elektronisk kontroll höjs från 50 kronor per dag som verkställigheten ska pågå, dock högst 6 000 kronor för hela verkställighetsperioden, till 80 kronor per dag som verkställigheten ska pågå, dock högst 9 600 kronor för hela verkställighetsperioden. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2015.

Regeringen anför att intäkterna till Brottsofferfonden har minskat betydligt sedan 2010. Under samma tidsperiod har en allt större del av fondens medel fördelats till lokala brottsofferjourer, främst för finansiering av samordningen av vittnesstödsverksamheten i de allmänna domstolarna. Brottsofferfonden är huvudfinansierad av vittnesstödsverksamheten, som är i behov av förstärkt finansiering. Regeringen anser att de ideella organisationerna gör betydande insat-

ser till stöd för brottsutsatta. Det är därför angeläget att de ges tillräckliga medel för sin verksamhet och det är naturligt att Brottsofferfonden även fortsättningsvis används för detta ändamål.

Avgifterna till fonden har inte förändrats sedan 1999. De räknas inte upp enligt något index. Enligt regeringens mening är det nu tid att anpassa avgifterna till den rådande allmänna prisnivån. Vidare bör de gärningspersoner som står för allvarigare former av brottslighet, dvs. brott där fängelse ingår i straffskalan, ta ett stort ansvar för stödet till brottsutsatta och den viktimologiska forskningen. En höjning av avgifterna är en tydlig markering mot allvarigare former av brottslighet och stärker brottsoffrens ställning.

Motionerna

I motion 2014/15:326 av Åsa Westlund (S) begärs ett tillkännagivande om mer långsiktiga förutsättningar för brottsofferjourernas verksamhet. Motionären anför att brottsofferjourer ofta utgör ett viktigt komplement till det arbete som görs av kvinnojourerna och att de ofta arbetar i nära samarbete med dessa. Från brottsofferjourerna har det uttryckts en oro över att de av ekonomiska skäl inte kommer att ha möjlighet att fortsätta med detta.

I motion 2014/15:886 av Tuve Skånberg (KD) begärs ett tillkännagivande om en höjning av avgiften till Brottsofferfonden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att Brottsofferfonden har stor betydelse för såväl finansieringen av ideella organisationers verksamhet avseende brottsutsatta och vittnen som för forskning inom området. Som regeringen redogör för har intäkterna till fonden minskat betydligt sedan 2010. Även utskottet anser att situationen är bekymmersam och att åtgärder nu bör vidtas för att förstärka Brottsofferfonden. Avgifterna till fonden har inte förändrats de senaste 15 åren. Att höja avgifterna är en tydlig markering mot allvarigare former av brottslighet och innebär att brottsoffrens ställning stärks. De föreslagna avgifterna är väl avvägda. Utskottet anser därför att riksdagen bör anta regeringens lagförslag. Motionerna 2014/15:326 av Åsa Westlund (S) och 2014/15:886 av Tuve Skånberg (KD) får anses tillgodosedda med förslaget och avstyrks.

Polisens organisation m.m.

Utskottets förslag i korthet

Med bifall till motioner från M, C, FP och KD tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser.

Riksdagen avslår ett antal motioner som främst gäller polisutbildning samt polisens närvaro och tillgänglighet.

Jämför reservationerna 1 (SD), 2 (M, C, FP, KD), 3 (V) och särskilt yttrande 3 (SD)

Propositionen

Regeringen anför (prop. 2014/15:1 utg.omr. 4 s. 16 f.) att de 21 polismyndigheterna, Rikspolisstyrelsen och Statens kriminaltekniska laboratorium fr.o.m. den 1 januari 2015 kommer att ombildas till en myndighet, Polismyndigheten. Ombildningen är en av de största omorganisationerna inom staten på många år och den största organisationsförändringen av den svenska polisen sedan förstatligandet 1965. En särskild utredning som antagit namnet Genomförandekommittén för nya Polismyndigheten har i uppdrag att leda arbetet, och det pågår ett mycket intensivt arbete för att förbereda ombildningen. Syftet med ombildningen är att öka förutsättningarna för ett bättre verksamhetsresultat och en högre kvalitet i polisarbetet.

Vidare pekar regeringen på att Säkerhetspolisen blir en fristående myndighet. Ansvarsförhållanden, regelverk och beslutsmandat blir därmed tydligare för Säkerhetspolisen. Verksamheten vid Säkerhetspolisen blir då också direkt underställd regeringen.

Vidare framhåller regeringen att det hör till polisens huvuduppgifter att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att bekämpa brott. Dock har polisen med tiden tillförts en mängd uppgifter som i mindre utsträckning har anknytning till dessa huvuduppgifter. Det handlar t.ex. om omhändertagande av misskötta eller övergivna djur, prövningar av ansökningar om tillstånd av olika slag samt handräckning åt andra myndigheter. Denna typ av uppgifter påverkar i olika avseenden polisens huvuduppdrag. En utredning pågår med uppdraget att överväga om det finns arbetsuppgifter inom polisen som i stället bör utföras av någon annan huvudman. Det ska särskilt övervägas om polisen kan avlastas uppgifter som gäller hantering av djur. Uppdraget ska redovisas under 2015.

En kompetent och motiverad personal är enligt regeringen polisens viktigaste resurs. En omvärld i ständig förändring och utveckling ställer ökade krav och förväntningar på polisen och dess anställda. Polisen måste därför ha god förmåga att ta till sig och analysera kunskap och kunna omsätta denna kunskap i praktiskt polisarbete. Polisyrket kräver en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. För att ytterligare stärka kunskaperna och

färdigheterna hos polisen kommer regeringen att inleda ett arbete med att göra polisutbildningen till en högskoleutbildning.

Enligt regeringen finns det potential för att förbättra det brottsförebyggande arbetet. Ambitionen är att det ska finnas ett strukturerat brottsförebyggande arbete över hela landet. Arbetet behöver bedrivas på såväl lokal som regional och nationell nivå och inkludera ett brett spektrum av åtgärder. Utöver social prevention behöver arbetet omfatta situationella brottsförebyggande åtgärder som syftar till att minska sannolikheten att brott begås genom att göra brotten mindre lönsamma, mer riskabla eller svårare att utföra. De lokala samverkansöverenskommelserna mellan polisen och kommuner måste få ett större genomslag i praktiken. Det lokala arbetet behöver riktas mot allt från barn som är på väg att utvecklas i negativ riktning till återfallskriminella och aktörer inom grov organiserad brottslighet. För att nå framgång krävs att arbetet bygger på kunskap. Med relevanta problembeskrivningar och forskning och utvärdering som grund finns det möjlighet att utveckla det brottsförebyggande arbetet.

Regeringen anför vidare (s. 49) att Rikspolisstyrelsen har kunnat konstatera att polismyndigheterna vidtagit åtgärder för att förbättra kvaliteten i anmälningsupptagningen och de initiala utredningsåtgärderna, förbättra tillgängligheten till och kompetensen hos polisens förundersökningsledare samt förbättra tillgången till lokala brottsplatsundersökare och annan kriminalteknisk kompetens. Rikspolisstyrelsen bedömer dock att ytterligare åtgärder behöver vidtas på dessa områden. Under 2014 fortsätter Rikspolisstyrelsens uppföljnings- och inspektionsverksamhet att rikta uppmärksamhet mot utredningsverksamheten.

Riksdagen har genom ett tillkännagivande begärt att regeringen ska vidta åtgärder för att komma till rätta med problemet att det finns för få civilanställda inom polisen (rskr. 2012/13:28). Enligt regeringen är det Polismyndigheten som ansvarar för att kostnaderna för polisverksamheten anpassas efter tillgängligt anslag. Regeringen anser därför att det är Polismyndigheten som bör avgöra hur många civilanställda som ska finnas inom organisationen.

Motionerna

Flera motioner tar upp frågor om polisutbildningen ur olika aspekter. När det gäller antagningen till polisutbildningen föreslås det i motion 2014/15:1109 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD) yrkande 1 att de fysiska kraven vid antagningen till polisutbildningen ska höjas för båda könen till den nivå som tidigare gällde för män. I yrkandena 2 och 3 föreslås att det tidigare provet i svenska återinförs vid antagning till polisutbildningen, liksom det tidigare kravet på skrivit högskoleprov. I yrkande 4 föreslås att den som är mindre kvalificerad än någon annan sökande aldrig ska få antas till polisutbildningen endast för att han eller hon är av ett visst kön eller har invandrarbakgrund. Vidare anförts i yrkande 5 i motionen att polisen inte ska tillåtas bedriva riktade

kampanjer i syfte att rekrytera personer från minoritetsgrupper eller personer av ett visst kön.

I motion 2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 5 pekas på behovet av en högskolebaserad polisutbildning med forskningsmöjligheter.

I motion 2014/15:1576 av Annika Eclund m.fl. (KD, M, C) framhålls Ska-raborg som en lämplig region för en ny polisutbildning.

I motion 2014/15:1361 av Margareta B Kjellin och Tomas Tobé (båda M) föreslås det att man återinför möjligheten till polisutbildning på distans i Söderhamn.

I motion 2014/15:344 av Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (båda M) framhålls vikten av att poliser får utbildning i beteendevetenskap och psykiatri.

I motion 2014/15:1694 av Anders Hansson m.fl. (M) yrkande 1 föreslås att all brottsbekämpande personal inom polisen, Tullverket och Kustbevakningen ska ha en gemensam grundutbildning. Enligt motionärerna skulle detta öka möjligheten till ett effektivare samarbete mellan myndigheterna. I yrkande 2 föreslår motionärerna att om polisutbildningen blir en högskoleutbildning, så måste det övervägas om detta även ska gälla för utbildning av brottsbekämpande personal inom Tullverket och Kustbevakningen.

I motion 2014/15:1218 av Sten Bergheden och Lars-Arne Staxäng (båda M) yrkande 1 påtalas vikten av en effektivare polis och poliser med lokalkännedom.

Flera motioner betonar vikten av polisens närvaro och tillgänglighet i hela landet.

I motion 2014/15:2970 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att säkerställa den lokala polisiära närvaron såväl i brottsutsatta områden i större städer som i glesbygd. I motion 2014/15:1228 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 efterfrågas fler lokala poliser. Motionären föreslår att möjligheten att stationera poliser i alla kommuner bör prövas i samband med att polisen övergår till en myndighet. Ett liknande yrkande framförs i motion 2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 6 där en mer lokalt förankrad polis i hela Sverige efterfrågas.

I motion 2014/15:1630 av Ulf Berg och Finn Bengtsson (båda M) påtalas vikten av polisiär närvaro på landsbygden. Ett yrkande av denna innebörd framförs även i motion 2014/15:2336 av Saila Quicklund och Ulf Berg (båda M).

I motion 2014/15:2908 av Runar Filper och Anders Forsberg (båda SD) yrkande 1 framförs att fler poliser bör stationeras på landsbygden. I yrkande 2 i motionen anförs att öppettiderna för polisstationerna på landsbygden bör utökas kraftigt.

I motion 2014/15:1551 av Josef Fransson (SD) yrkande 1 föreslås att alla kommuner ska få en lagstadgad rätt till viss minimibemanning av poliser.

I ett par motioner efterfrågas ett tydligare uppdrag till trafikpolisen. I motion 2014/15:1223 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 framhålls behovet av att

utbilda fler trafikpoliser som klarar av att bekämpa den kriminella yrkestrafiken. I yrkande 2 framförs att det är viktigt att trafikpolisen får en egen organisation inom den nya myndigheten, med en egen budget och en egen ledning. Ett yrkande av liknande innebörd framförs av samma motionär i motion 2014/15:1228 yrkande 3.

I kommittémotion 2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 59 anförs att den särskilda beredskapspolisen bör återinföras med 1 500 civilpliktiga i länsvisa avdelningar som verkar under polismyndigheterna, men som hör till utgiftsområde 6 i statens budget.

Bakgrund

I förra årets budgetbetänkande (bet. 2013/14 :JuU1 s. 53 f.) behandlade utskottet ett flertal motioner om polisutbildningen. Utskottet konstaterade att Rikspolisstyrelsen hade i uppdrag att senast den 31 december 2013 utveckla grundutbildningen för poliser. Det pekades på att den nuvarande grundutbildningen vid Polishögskolan i Sörentorp skulle avvecklas och ersättas med en uppdragsutbildning vid ett universitet eller en högskola. Utskottet ställde sig positivt till denna lösning, som bl.a. innebär att alla polisstuderande får samma möjlighet att tillgodoräkna sig högskolepoäng. Dessutom anfördes att forskningen gynnas av att utbildningen placeras vid ett universitet eller en högskola. Utskottet ansåg att riksdagen inte borde föregripa Rikspolisstyrelsens pågående arbete och avstyrkte motionerna. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2013/14:97).

Utskottet vidhöll vidare (s. 52) att det är Rikspolisstyrelsens sak att besluta om frågor som rör rekrytering och arbetssätt. Utskottet anförde att det är positivt att polisen har en nationell policy för mångfald och en handlingsplan för mångfald och likabehandling som pekar ut riktningen för polisens verksamhet. Utskottet avstyrkte de väckta motionerna och avvisade förslaget i en motion om att förbjuda riktade rekryteringskampanjer. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2013/14:97).

Rikspolisstyrelsen träffade den 30 oktober 2014 avtal med Södertörns högskola om att högskolan ska genomföra polisutbildningen enligt förordning (2014:1105) om utbildning till polisman som uppdragsutbildning i enlighet med förordning (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor. Utskottet har erfarit att avtalet innebär att Polishögskolan i Solna avvecklas. Vidare har utskottet fått information om att Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) bereder ett regeringsbeslut som ska ge Södertörns högskola uppdrag av svenska staten att genomföra utbildningen.

I förra årets budgetbetänkande (s. 53) behandlade utskottet också flera motioner om betydelsen av en närvarande och lokalt förankrad polis. Utskottet, som instämde i betydelsen av en närvarande och lokalt förankrad polis, noterade med tillfredsställelse att flera polismyndigheter hade utökat sin lokala polisverksamhet. Vidare påtalades att ett lokalt polisarbete innebär ökade möjligheter för polisen att arbeta nära och i samarbete med de boende och andra

aktörer. Utskottet vidhöll dock sin tidigare ståndpunkt att frågor om resursfördelningen inom polisväsendet bör vara en angelägenhet för Rikspolisstyrelsen att besluta om. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2013/14:97).

Utskottet behandlade och avstyrkte även ett antal motioner om polisens effektivitet och närliggande frågor. I den delen påpekade utskottet (s. 52) att regeringen redan gett Rikspolisstyrelsen i uppdrag att effektivisera verksamheten. Vidare borde riksdagen inte föregripa den kommande stora omorganisationen av polisen. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2013/14:97).

Utskottet behandlade och avstyrkte också ett antal motioner om polisens inre organisation och närliggande frågor (s. 51 f.). Utskottet anförde att det vidhöll att riksdagen inte borde föregripa den kommande förändringen av polisorganisationen med tillkännagivanden.

Försvarsutskottet behandlade och avstyrkte våren 2014 ett motionsyrkande med samma lydelse som motion 2014/15:2951 (SD) yrkande 59. Utskottet anförde att det i avvägningen mellan behov, nyttjandegrad och kostnader inte gjorde någon annan bedömning än regeringen gjorde när den beslutade att det med dagens situation inte finns tillräckliga skäl att upprätthålla beredskapspolisen. Utskottet påminde vidare om att det finns en möjlighet att vid höjd beredskap återinföra organisationen.

Utskottets ställningstagande

Fler lokala poliser

För att öka känslan av trygghet är det viktigt att allmänheten upplever att polisen är närvarande och att den löser vardagsbrotten, inte minst på landsbygden. Att på olika sätt säkerställa att polisreformens intentioner vad rör lokalt polisarbete i hela landet genomförs är viktigt. En mer lättillgänglig polis med större lokal förankring skulle bl.a. öka tryggheten och minska brottsligheten i våra landsbygdskommuner. Genom den pågående reformeringen av den svenska polisen ökar enligt utskottet möjligheterna att säkerställa en god bemanning i hela landet. Det kan i detta sammanhang finnas anledning att även se över möjligheten att skapa regionala resurser som är lätta att flytta vid olika polisiära arbetsuppgifter. Man bör dessutom verka för att polisen i samarbete med räddningstjänsten och civilsamhället säkerställer trygghet och säkerhet för boende på landsbygden. Utskottet föreslår därför att riksdagen, med bifall till motionerna 2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 6, motion 2014/15:1630 av Ulf Berg och Finn Bengtsson (båda M), motion 2014/15:2336 av Saila Quicklund och Ulf Berg (båda M), motion 2014/15:2970 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1 samt delvis bifall till motion 2014/15:1228 av Sten Bergheden (M) yrkande 1, tillkännager för regeringen som sin mening att den bör återkomma med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser i enlighet med vad utskottet anförde.

Utskottet är däremot inte berett att ställa sig bakom vad som anförs i motion 2014/15:2908 av Runar Filper och Anders Forsberg (båda SD) om att bl.a. reglera öppettiderna på polisstationerna, och utskottet avstyrker motionen.

Polisorganisationen i övrigt

Som utskottet tidigare nämnt är det angeläget att polisens uppgifter renodlas. Polisen bör lägga fokus på de kärnuppgifter som är viktigast: utryckning, utredning och brottsförebyggande arbete.

Utskottet konstaterar att regeringen aviserat att man kommer att inleda ett arbete med att göra polisutbildningen till en högskoleutbildning. Detta arbete bör inte föregripas, och utskottet avstyrker därför de motionsyrkanden som gäller polisutbildningen. Det innebär att riksdagen bör avslå motion 2014/15:344 (M), motion 2014/15:1109 (SD) yrkandena 1–4, motion 2014/15:1361 (M), motion 2014/15:1376 (MP) yrkande 5, motion 2014/15:1576 (KD, M, C) och motion 2014/15:1694 (M) yrkandena 1–2.

Utskottet vidhåller vidare att det är Rikspolisstyrelsens, och inom kort den nya Polismyndighetens, uppgift att besluta om rekryteringsfrågor. Utskottet är också alltjämt av uppfattningen att det inte bör göras något tillkännagivande till regeringen om att förbjuda riktade rekryteringskampanjer. Motion 2014/15:1109 (SD) yrkande 5 avstyrks därför.

Den 1 januari 2015 ombildas landets 21 polismyndigheter till en sammanhållen polismyndighet. Inom kort genomförs därmed en historisk reform som ger Sverige en ny polisorganisation med bättre förutsättningar att minska brottsligheten och öka tryggheten för alla. En särskild organisation har inrättats för det omfattande och komplexa arbetet med att genomföra sammanslagningen.

Ett flertal motionsyrkanden rör frågor som har ett nära samband med den kommande omorganisationen. Det gäller såväl frågor om polisens effektivitet som polisens inre och yttre organisation. Enligt utskottet bör riksdagen inte föregripa omorganisationen. Utskottet är därför inte berett att ställa sig bakom yrkanden om polisens effektivitet. Motion 2014/15:1218 (M) yrkande 1 avstyrks därför.

Utskottet anser inte heller att riksdagen i nuläget bör göra något tillkännagivande till regeringen om hur trafikpolisen ska organiseras. Motionerna 2014/15:1223 (M) yrkandena 1 och 2 och 2014/15:1228 (M) yrkande 3 avstyrks därför. Detsamma gäller för motion 2014/15:1551 (SD) yrkande 1.

När det gäller förslaget i motion 2014/15:2961 (SD) yrkande 59 om att återinföra den särskilda beredskapspolisen gör utskottet inte någon annan bedömning än vad försvarsutskottet gjorde när motionen väcktes under det förra riksmötet. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Lokalisering av häkte

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att inrätta ett häkte i Halland.

Motionen

I motion 2014/15:913 av Michael Svensson (M) begärs ett tillkännagivande om att inrätta ett häkte i Halland. Motionären anför att Halland är det enda län i Sverige som inte har ett häkte.

Bakgrund

Kriminalvården har informerat om att det finns ett tillfälligt häkte i Halmstad. Vidare har Kriminalvården informerat om att man under 2015 avser att ta fram en strategisk plan över häkten och anstalter i Sverige. Kriminalvården har inte möjlighet att ge något ytterligare besked angående häktet i Halmstad innan den strategiska planen är klar.

Tidigare utskottsbehandling

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat och avstyrkt motioner med förslag på var kriminalvårdsverksamhet, såsom häkten, bör lokaliseras, senast i förra årets betänkande (bet 2013/14:JuU1 s. 70). Utskottet vidhöll då sin uppfattning att detta är angelägenheter som Kriminalvården bör avgöra utifrån de krav som ställs på verksamheten. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2013/14:97).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin uppfattning att frågor om var kriminalvårdsverksamhet bör lokaliseras är angelägenheter som Kriminalvården bör avgöra utifrån de krav som ställs på verksamheten. Motionen avstyrks därmed.

Brottskoder och statistik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår tre motioner som efterfrågar brottskoder för vissa brottstyper samt statistik över olika händelser vid flyktingförläggningar och asylboenden.

Jämför reservation 4 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2014/15:190 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 anför att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om hur hatbrott

kan registreras på ett tydligare sätt, exempelvis genom att ges en egen brottskod i samband med polisanmälningar.

I motion 2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C) yrkande 2 begärs att polisen omgående bör införa och använda sig av en särskild brottskod för brott som har koppling till djurrätsrelaterad brottslighet.

I motion 2014/15:1375 av Maria Ferm (MP) yrkande 2 efterfrågas statistik över olika händelser vid flyktingförläggningar och asylboenden. Motionärerna anför att brott mot flyktingförläggningar visserligen ingår i Brottsförebyggande rådets (Brå) hatbrottsstatistik men inte särredovisas. Motionärerna vill åtgärda bristen på statistik och föreslår att statistik samlas in om händelser kring flyktingförläggningar.

Bakgrund

Brottsförebyggande rådet (Brå) ansvarar för den officiella kriminalstatistiken i Sverige. Utöver detta ansvarar Brå dessutom för statistiken över anmälda hatbrott och för den nationella trygghetsundersökningen (NTU). Kriminalstatistiken indelas i statistikområdena anmälda brott, upplagade brott, personer misstänkta för brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott.

Brå gör årligen eller vid behov, i samråd med Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket, översyner av brottskoderna. Enligt information från Brå har man inte några planer på att införa någon särskild brottskod för hatbrott eller djurrättsbrott.

Av regleringsbrevet för Brå för 2014 framgår att myndigheten ska producera den s.k. hatbrottsstatistiken. Vidare framgår att Brå ska redovisa arbetet med att ta till vara potentialen av Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF), redovisa utvecklings- och kvalitetssäkringsarbetet samt särskilt arbetet med att öka statistikens användbarhet. Brå ska dessutom i sin redovisning ge en sammanfattning av hatbrottsstatistiken.

Från Brå har inhämtats att myndigheten i ett längre perspektiv hoppas på att utvecklingen av RIF-projektet ska göra det möjligt att genom en markering eller liknande inhämta statistik om hatbrott från såväl polis och åklagare som domstol. För närvarande är det endast i polisanmälningar som det görs markeringar som indikerar att det rör sig om hatbrott.

Tidigare utskottsbehandling

I förra årets budgetbetänkande (bet. 2013/14:JuU1 s. 74) behandlade och avstyrktes ett motionsyrkande om att statistik bör insamlas över olika händelser vid flyktingförläggningar och asylboenden. Utskottet anförde att det hade förståelse för synpunkterna att det kan vara värdefullt med statistik över olika händelser vid flyktingförläggningar och asylboenden men ansåg inte att något tillkännagivande behövdes. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2013/14:97).

I samma betänkande behandlades även ett motionsyrkande om att införa en egen brottskod för brottslighet kopplad till djurrättsaktivism. Utskottet anförde att det såg allvarligt på brottsligheten men inte ansåg det nödvändigt med en egen brottskod. Motionsyrkandet avstyrktes. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2013/14:97).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att statistiken för hatbrott är så rättvisande som möjligt. Utskottet ser därför positivt på det arbete som bedrivs på området av Brå. Något tillkännagivande till regeringen är dock inte nödvändigt med anledning av motion 2014/15:190 (V) yrkande 1. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet ser allvarligt på brottslighet som är kopplad till s.k. djurrättsaktivism men anser det inte nödvändigt med något initiativ från riksdagens sida för att sådan brottslighet ska få en egen brottskod. Motion 2014/15:1352 (C) yrkande 2 bör därför avslås.

Utskottet har allttjämt förståelse för att det kan vara värdefullt med statistik över olika händelser vid flyktingförläggningar och asylboenden men vidhåller att något tillkännagivande om detta till regeringen inte behövs. Motion 2014/15:1375 (MP) yrkande 2 avstyrks därför.

Prioritering av olika slags brott

Utskottets förslag i korthet

Med bifall till en motion från KD tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras.

Med bifall till motioner från M och C tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister ska prioriteras.

Riksdagen avslår ett flertal motioner om prioritering av andra slags brott.

Jämför reservationerna 5 (V), 6 (M, C, FP, KD), 7 (S, MP, V) och 8 (S, MP, V) och särskilt yttrande 4 (SD).

Propositionen

Regeringen anför i budgetpropositionen (prop. 2014/15:1 utg.omr. 4 s. 15) att Sverige ska vara ett tryggt land att leva i. Ett starkt och väl fungerande rättsväsende och en framgångsrik brottsbekämpning är en förutsättning för ett tryggt samhälle. Att antalet brott som klaras upp av rättsväsendet har minskat påtagligt under de senaste åren är en utveckling som måste brytas.

I propositionen framhåller regeringen arbetet mot vissa brottstyper som särskilt angeläget.

Hatbrott är enligt regeringen en prioriterad fråga (s. 15 och 27). Alla människors lika värde är en grundläggande demokratisk princip. Varje gång en individ utsätts för brott på grund av dennes kön, ursprung, tro eller sexuella läggning innebär det ett angrepp på de demokratiska värdena och en grov kränkning av den personliga integriteten. Hatbrott kan dessutom leda till rädsla och otrygghet inte enbart hos den utsatta personen, utan även i den grupp som personen tillhör. Samhället måste därför i alla sammanhang tydligt markera mot hatbrott. Att förebygga och motverka brott av dessa slag är en prioriterad fråga för regeringen.

Regeringen gav i mars 2014 Rikspolisstyrelsen i uppdrag att utveckla arbetet mot hatbrott. Uppdraget är ett led i arbetet med att bekämpa diskriminering, rasism, homofobi och liknande former av intolerans i samhället. Uppdraget syftar till att stärka kunskapen inom polisen om hatbrott och utveckla förmågan att upptäcka och utreda dessa brott, bl.a. genom att ta till vara och sprida exempel på framgångsrikt polisarbete mot hatbrott. I uppdraget till Rikspolisstyrelsen ingår att stärka polisens samverkan med företrädare för intresseorganisationer och grupper som är särskilt utsatta för hatbrott. Uppdraget ska redovisas senast den 27 februari 2015.

Regeringen anför (s. 22) att *hedersrelaterade övergrepp och kränkningar* aldrig accepteras i vårt samhälle, som har sin grund i jämställdhet och mänskliga fri- och rättigheter. Det är därför av yttersta vikt att motverka alla former av hedersrelaterat våld och förtryck. Sådant våld och förtryck kränker individens frihet, integritet och självbestämmande. Att förhindra att unga gifts bort mot sin vilja är en del av detta. Vid halvårsskiftet 2014 infördes brottet äktenskapstvång i brottsbalken. Den nya bestämmelsen innebär bl.a. att den som tvingar någon annan till ett äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse straffas strängare än vad som tidigare har varit möjligt. Att förhindra att unga gifts bort mot sin vilja är en prioriterad fråga för regeringen, och det finns anledning att överväga ytterligare åtgärder på detta område.

Regeringen anför (s. 18) att *bedrägerier* är en brottstyp som har ökat markant till följd av teknikutvecklingen. Under 2013 var nästan hälften av det totala antalet anmälda bedrägerier internetbedrägerier, datorbedrägerier eller bedrägerier genom s.k. bluffakturor. Möjligheterna att med relativt enkla medel begå ett stort antal brott verkar ha lett till att det har skett en överflyttning från traditionell stöldbrottslighet till bedrägeribrottslighet. Det finns också tecken på att den organiserade brottsligheten i ökad utsträckning utgörs av bedrägeribrottslighet. Mot bakgrund av den snabbt framväxande bedrägeribrottsligheten har en utredare föreslagit att ett nytt brott mot systematiska fakturabedrägerier ska införas. Att använda andra personers identitetsuppgifter för att begå bedrägerier har också blivit allt vanligare. Utredaren har därför också föreslagit att ett nytt brott som kriminaliserar identitetsstöld i sig bör införas. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen pekar vidare på (s. 19) att den tekniska utvecklingen och framväxten av *internet* har medfört att hot och andra slags *kränkningar av den personliga integriteten* har tagit nya former. Många sådana brott begås i dag

med hjälp av mobiltelefoner och internet. Samtidigt är straffbestämmelserna på området till viss del ålderdomliga. För att kunna bekämpa hot och allvarliga kränkningar, såväl på internet som i övrigt, krävs att det straffrättsliga regelverket är anpassat efter den karaktär problemen har i dag. En särskild utredare har därför i uppdrag att göra en bred översyn av det straffrättsliga skyddet för den personliga integriteten, särskilt när det gäller hot och andra kränkningar. I uppdraget ingår bl.a. att ta ställning till om straffbestämmelserna om olaga hot, ofredande, förtal och förolämpning bör förändras på något sätt och om det finns behov av ett utvidgat straffrättsligt skydd mot spridning av bilder eller andra uppgifter med ett integritetskränkande innehåll.

Regeringen anför vidare (s. 21) att ett av jämställdhetspolitikens viktigaste mål är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Regeringen påtalar därför (s. 28) att insatserna för att motverka *våld i nära relationer* måste förstärkas. Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem, som varje år drabbar tiotusentals personer i Sverige. De våldsutsatta måste inte sällan bryta upp från både sin relation och sitt hem. Utsattheten blir mycket påtaglig. Många barn lider också av detta våld, som ofta pågår i deras hemmiljö.

Regeringen framhåller också (s. 22) att *människohandel* är en annan särskilt allvarlig brottslighet där människor utnyttjas på ett hänsynslöst och cyniskt sätt. Trots att lagstiftningen skärptes så sent som 2010 är antalet fällande domar för sådana brott få. Mot denna bakgrund har en särskild utredare i uppdrag att bl.a. utvärdera människohandelsbrottet och överväga om ytterligare åtgärder bör vidtas för att öka det straffrättsliga skyddet mot människohandel. Uppdraget ska redovisas 2016.

Regeringen pekar vidare på (s. 22) att *narkotikamissbruk och illegal narkotikahandel* utgör allvarliga hot mot samhället och att kampen mot narkotika och dess skadeverkningar därför är högt prioriterad av regeringen. Den straffrättsliga regleringen har en central roll i narkotikabekämpningen. En särskild utredare har nyligen gjort en översyn av den straffrättsliga regleringen i syfte att åstadkomma en modern och ändamålsenlig straffrättslig reglering för narkotikabrott och narkotikasmugglingsbrott. Utredaren har bl.a. föreslagit att straffskalorna för grovt narkotikabrott och grov narkotikasmuggling ska delas upp i två och att straffskalan för grovt brott ska vara fängelse i lägst två och högst sju år. För brott som är att anse som synnerligen grova ska dömas till fängelse i lägst sex och högst tio år. Betänkandet har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Grov organiserad brottslighet utgör enligt regeringen (s. 22 f.) ett hot mot det demokratiska samhället och är en av samhällets stora utmaningar. Bekämpningen av denna typ av brottslighet är därför högt prioriterad.

När det gäller arbetet mot *terrorism* anför regeringen (s. 24) att terrorism är ett hot mot vår säkerhet och mot våra grundläggande fri- och rättigheter. Bekämpningen av terrorism måste därför ständigt vara en högt prioriterad fråga. Samtidigt får bekämpningen i sig inte kränka våra grundläggande fri- och rättigheter. Respekt för och försvar av dessa är en förutsättning för en rättssäker

terrorismbekämpning och en skyldighet för staten. Säkerhetspolisen har huvudansvaret för att förebygga och bekämpa terrorism. Andra myndigheter och aktörer har också viktiga roller, och ett nära och väl fungerande samarbete med och mellan dessa myndigheter är nödvändigt. För att därutöver motverka olika former av våldsbejakande extremism krävs ett tidigt arbete med grundläggande värderingar. Det är ett uppdrag som behöver omfatta hela samhället, alltifrån skolan till föreningslivet och olika organisationer. I syfte att utveckla detta arbete ytterligare har regeringen tillsatt en nationell samordnare för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Uppdraget ska redovisas i juni 2016.

Ett allvarligt problem som ökat i omfattning är att personer reser från Sverige till konfliktområden för att ansluta sig till terroristgrupper och delta i eller få träning i väpnad strid. En del av dessa återvänder sedan till Sverige. Av propositionen framgår att regeringen har för avsikt att tillsätta en utredning som ska analysera lagstiftningen och överväga åtgärder som tar sikte på personer som reser för att delta i strid utomlands.

Enligt regeringen bör (s. 26) även insatser mot *ungas kriminalitet* prioriteras. När unga fastnar i kriminalitet är det ofta en del av en större problembild med exempelvis ogiltig frånvaro från skolan och missbruk av alkohol eller narkotika. Föräldrar har huvudansvaret för att deras barn inte begår brott, men det är viktigt att familjen har tillgång till olika former av stöd. Det är också viktigt att de aktörer som möter och identifierar barn och ungdomar med olika problem, exempelvis inom skolan, hälso- och sjukvården, socialtjänsten och polisen, samordnar sina insatser och ser till helheten.

Slutligen framgår av propositionen (s. 49) att det inom Åklagarmyndigheten sedan 2012 pågår två försöksverksamheter för att uppnå en mer enhetlig och effektiv *mängdbrottsantering*. Hanteringen av trafikbrott har koncentrerats till två orter, Karlskrona och Östersund, och inom Stockholms län hanteras en majoritet av mängdbrottsärendena på en av länets fem kammare. Verksamheterna ska utvärderas under 2014.

Motionerna

Frågor om prioritering av olika slags brottslighet behandlas i ett flertal motioner.

I motion 2014/15:313 av Åsa Westlund (S) efterfrågas en effektivare bekämpning av hatbrott. I kommittémotion 2014/15:190 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2 begärs att polisen och Säkerhetspolisen ska prioritera arbetet mot hatbrott.

I motion 2014/15:691 av Jan Ericson (M) efterfrågas en översyn av hur övergrepp i rättsak ska kunna bekämpas effektivare.

I motion 2014/15:2973 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 4 efterfrågas ytterligare åtgärder för att förhindra att unga gifts bort mot sin vilja.

I partimotion 2014/15:1904 av Göran Högglund m.fl. (KD) yrkande 5 begärs att kampen mot bostadsinbrott ska prioriteras.

I motionerna 2014/15:300 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 2 och 3 samt 2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C) yrkandena 1 och 3 efterfrågas att brott som har begåtts av djurrättsaktivister på olika sätt ska prioriteras. Att sådan brottslighet ska prioriteras begärs även i motion 2014/15:71 av Lars-Arne Staxäng (M).

I motion 2014/15:1228 av Sten Bergheden (M) yrkande 2 anförs att polisen ska arbeta mot trafikbrott som, särskilt inom yrkestrafiken, sätts i system.

I motion 2014/15:343 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkande 3 anförs att polis och åklagare bör avsätta särskilda resurser för att utreda patentintrång.

Utskottets ställningstagande

Bostadsinbrott

Det finns ett behov av att prioritera kampen mot bostadsinbrott. I dag bedöms ett bostadsinbrott i regel som grov stöld och påföljden blir ofta villkorlig dom och böter. Eftersom inbrott i bostaden innebär en stor integritetskränkning för den som drabbas finns det anledning att se allvarigare på denna typ av brottslighet än vad som är fallet i dag. Som anförs i partimotion 2014/15:1904 av Göran Hägglund m.fl. (KD) yrkande 5 bör straffet för bostadsbrott skärpas genom att man inför en ny brottsrubricering, inbrottsstöld, med en högre straffskala än den som gäller för grov stöld. Detta skulle medföra att fler tvingas avtjäna fängelsestraff för inbrott än vad som är fallet idag.

Utskottet anser att arbetet mot bostadsinbrott, inte minst mot bakgrund av den stora integritetskränkning som dessa brott innebär, måste prioriteras. Utskottet föreslår därför, med bifall till den ovan nämnda motionen, att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att arbetet mot bostadsinbrott ska prioriteras.

Brott som begås av djurrättsaktivister

Trots att de som är verksamma inom den svenska jordbruksnäringen följer de regler och krav som ställs på verksamheten, finns det aktivister som har bestämt sig för att dessa djurägare agerar fel bara för att de har hand om djur. Dessa s.k. djurrättsaktivister använder sig ofta av olika former av brott, både mot egendom och person, för att få uppmärksamhet för sina ståndpunkter. Förutom att detta leder till stora kostnader för dem som är verksamma inom t.ex. pälsindustrin blir dessutom allt fler tveksamma till att fortsätta med sin verksamhet. Även forskare som genomför djurförsök utsätts för brott av djurrättsaktivister, trots att dessa djurförsök genomförs först efter en noggrann kontroll från samhället via de djurförsöksetiska nämnder som godkänner försöken. Utöver de ekonomiska skadorna riskerar dessa angrepp även att försena angelägen forskning om olika allvarliga sjukdomar. Rättsväsendet måste enligt utskottets mening prioritera arbetet mot denna brottslighet i betydligt högre grad än vad som görs i dag samt överväga vilka möjligheter som finns att erbjuda ett bättre skydd för dem som utsätts för hot, skadegörelse

och annan typ av brottslighet av djurrättsaktivister. Utskottet föreslår därför att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister ska prioriteras. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2014/15:300 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 2 och 3, 2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1 samt 2014/15:71 av Lars-Arne Staxäng (M).

Utskottet är däremot inte berett att ställa sig bakom vad som anförs i motion 2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C) yrkande 3 om en översyn av demonstrationsfriheten. Motionen avstyrks således i denna del.

Prioritering av övriga typer av brott

Utskottet har i övrigt inte någon invändning mot det som regeringen anför i propositionen om olika brottstyper och betydelsen av att de nämnda brotten på olika sätt uppmärksammas särskilt. Regeringen avser bl.a. att prioritera arbetet mot hatbrott. Vidare framhåller regeringen att den avser att överväga ytterligare åtgärder för att förhindra att unga gifts bort mot sin vilja.

Att vissa brottstyper ska ägnas särskild uppmärksamhet innebär inte att arbetet mot annan brottslighet ska läggas åt sidan. Vilken sorts insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör enligt utskottet avgöras vid Polismyndigheten och vid Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. Utskottet föreslår sammanfattningsvis att riksdagen avslår samtliga övriga motionsyrkanden som behandlas i detta avsnitt.

Kompetens och bemötande

Utskottets förslag i korthet

Med bifall till en flerpartimotion från M, C, FP, KD tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen ska vidta ytterligare åtgärder för att stärka rättsväsendets kompetens i arbetet mot brottsligheten på internet.

Riksdagen avslår ett flertal motioner om bemötandefrågor och andra kompetenshöjande åtgärder inom rättsväsendets myndigheter.

Jämför reservationerna 9 (M, C, FP, KD), 10 (M, C, FP, KD), 11 (SD), 12 (V) och 13 (M, C, FP, KD) och särskilt yttrande 5 (C).

Propositionen

Kompetens

Regeringen anför (prop. 2014/15:1 utg.omr. 4 s. 17) att myndigheterna i rättsväsendet länkas samman i en kedja. Polisen är den första länken och därefter följer åklagarväsendet, domstolarna och Kriminalvården. På vägen berörs inte sällan även andra myndigheter såväl inom som utom rättsväsendet. Alla rättsväsendets myndigheter verkar för att nå framgång i brottsbekämpningen och

är i många avseenden beroende av varandra för att arbetet ska lyckas. Det ställer stora krav på en väl utvecklad samverkan mellan myndigheterna. För att resultaten ska bli så goda som möjligt är det viktigt att var och en av myndigheterna ser sin roll i rättskedjan och på olika sätt underlättar varandras insatser. Exempelvis är ansvarsfördelningen och samarbetet mellan polis och åklagare av avgörande betydelse för att resurserna och kompetensen ska användas på bästa sätt i den brottsutredande verksamheten. Myndigheterna inom rättsväsendet behöver genomgående försäkra sig om att det finns utvecklade strukturer och rutiner som säkerställer samverkan och samtidigt tydligt klargör ansvarsfördelningen mellan myndigheterna.

Regeringen framhåller vidare (s. 17) att rättsväsendets myndigheter också behöver stärka samverkan med myndigheter och aktörer utanför rättsväsendet, däribland med kommuner och landsting. Det gäller inte minst i det brottsförebyggande arbetet och i arbetet med att stödja brottsutsatta. För att insatserna på dessa områden ska bli heltäckande och konsekventa ställs det stora krav på samordning mellan olika aktörer. I detta avseende bedömer regeringen att det finns en utvecklingspotential.

Regeringen anför vidare (s. 18) att eftersom en allt större del av brottsligheten sker på internet, eller har internetrelaterade inslag, behöver de brottsbekämpande myndigheterna försäkra sig om att de har tillräcklig kompetens för att bekämpa denna typ av brott på ett effektivt sätt. Det finns behov av såväl allmänna kunskapshöjande åtgärder som av expertkompetens. Myndigheterna behöver också utveckla sin samverkan med privata aktörer, som har en stor betydelse genom sina roller som ägare och förvaltare av många av de system som används.

Regeringen anför också (s. 19 f.) att för att resurserna ska kunna användas så effektivt som möjligt måste höga krav ställas på att verksamheten inom rättsväsendet ska vara kunskapsbaserad. Nyckeln till ett kunskapsbaserat arbete ligger i välutvecklade strukturer för uppföljning, utvärdering och omvärldsbevakning. Myndigheterna behöver kontinuerligt ta del av kunskaper av relevans för rättsväsendet samt löpande följa upp de egna metoderna. Det finns emellertid utvecklingspotential i flera delar av rättsväsendets nuvarande verksamhets- och resultatuppföljning.

Regeringen framhåller (s. 46) att det för att förebygga ekonomisk brottslighet krävs kunskap om riskområden och utvecklingstendenser. I det sammanhanget är Ekobrottsmyndighetens arbete med framtagande av en underrättelsebild centralt.

Regeringen anför vidare (s. 49) att Rikspolisstyrelsen under 2013 genomförde flera inspektioner och andra uppföljningar av polisens brottsutredningsverksamhet. Inspektionerna har bl.a. visat att ärendesamordningen blivit bättre vid polismyndigheterna medan analyser av brott och spår från brott med okänd gärningsperson fortfarande inte genomförs i tillräcklig utsträckning. Andra slutsatser är att arbetet med miljöbrott och arbetsmiljöbrott behöver förbättras genom kompetensförstärkning och organisatoriska åtgärder. Flera av

inspektionerna pekar på brister i ledningen och styrningen av den brottsutredande verksamheten. Under 2014 fortsätter Rikspolisstyrelsens uppföljnings- och inspektionsverksamhet att rikta uppmärksamhet mot utredningsverksamheten.

Regeringen framhåller dessutom (s. 49) att Ekobrottsmyndigheten mot bakgrund av sitt utvidgade ansvar för bekämpningen av ekonomisk brottslighet bedrev ett omfattande utvecklingsarbete under 2013, framför allt för att få verksamheten på plats på fem nya orter. Därtill har myndigheten utvecklat formerna för handläggningen av de medelsvåra ärendena i syfte att uppnå en effektivare ärendeprocess. Ekobrottsmyndigheten har också bedrivit tillsynsprojekt om utredningsmetodik och åklagarnas processföring i domstol.

Slutligen anför regeringen (s. 62 f.) att det är positivt att rättsväsendets myndigheter arbetar aktivt med kompetenshöjande åtgärder och chefsutvecklingsprogram. Det skapar enligt regeringen förutsättningar för kompetenta medarbetare och chefer, vilket är nödvändigt för myndigheternas verksamhetsutveckling på både kort och lång sikt.

Bemötande

Inom flera av rättsväsendets myndigheter pågår ett arbete för att förbättra bemötandet av och informationen till brottsutsatta. Regeringen framhåller (s. 27) att rättssystemet i stor utsträckning är beroende av att de som har utsatts för brott har förtroende för rättsväsendet så att de anmäler brotten och medverkar i utredningarna. Rättsprocessen upplevs ofta som påfrestande av både brottsutsatta och vittnen. För att de utsatta ska kunna känna sig trygga och berätta vad de har varit med om och orka fullfölja rättsprocessen är det centralt att rättsväsendets myndigheter bemöter dem med professionalism och empati. Det kräver medvetenhet om brottsutsattas behov och reaktioner. Ett sådant förhållningssätt är lika angeläget vid bemötande av vittnen till brott. Utan målsägandes och vittnens utsagor är det ofta mycket svårt att nå framgång i rättsprocesserna. Samhället behöver därför försäkra sig om att stödet till målsägande och vittnen är väl utbyggt och fungerar väl. Vittnesstödsverksamheten, som bedrivs vid samtliga tingsrätter och hovrätter, är en viktig verksamhet som årligen når ett stort antal brottsutsatta och vittnen.

Regeringen anför (s. 23 f.) att bekämpning av grov organiserad brottslighet är beroende av att vittnen vågar medverka i rättsprocesserna. Rädslan att vittna vid denna typ av brottslighet är utbredd, och antalet anmälda fall av övergrepp i rättsak har ökat under de senaste decennierna. Ett väl utbyggt vittneskydd är en förutsättning för en fungerande rättstrygghet. Rättstryggheten förutsätter också att säkerheten i domstolarna är hög. Såväl domstolens personal som målsägande, vittnen, gärningspersoner och andra besökare måste kunna lita på att säkerheten i domstol fungerar.

Regeringen betonar (s. 63) att rättsväsendets legitimitet och allmänhetens förtroende för det påverkas av hur väl de anställda vid myndigheterna avspeglar befolkningens sammansättning. Ett långsiktigt mångfaldsarbete har bidragit till att öka andelen personer med utländsk bakgrund, vilket är positivt.

Motionerna

Ett antal motioner lyfter fram frågor om åtgärder för att öka kompetensen på olika områden inom rättsväsendets myndigheter. Även frågor om att öka kompetensen hos olika företrädare för myndigheterna lyfts fram, liksom frågor om att myndigheterna och dess företrädare bättre ska kunna bemöta och lämna information till dem som i olika sammanhang kommer i kontakt med myndigheterna.

I motion 2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 3 betonas behovet av att när det gäller sexualbrott driva det preventiva arbetet framåt. Arbetet bör bedrivas på EU-nivå, på riks- och landstingsnivå och kommunal nivå. Ett särskilt fokus bör läggas på att skydda barn.

I motion 2014/15:2035 av Hans Hoff (S) begärs att kompetensen hos rättsväsendet ska höjas när det gäller hanteringen av ärenden om sexualbrott mot barn.

I motion 2014/15:1536 av Elisabeth Svantesson (M) framhålls att polisen och rättsväsendet bör få adekvat utbildning för att på så sätt höja sin kompetens när det gäller hatbrott mot troende.

I partimotion 2014/15:2316 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 9 framhålls att rättsväsendets insatser mot hatbrott måste förbättras, bl.a. genom att stärka kunskaperna om hatbrott i hela rättskedjan.

I motion 2014/15:2856 av Carina Ohlsson (S) yrkas att en översyn ska göras av möjligheterna att stärka rättstillämpningen när det gäller våldtäkt.

När det gäller skydd av vittnen framhålls i motion 2014/15:1488 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M) att en utredning bör göras av de befintliga vittnesskyddsåtgärderna och deras effektivitet. Utredningen bör även omfatta en bred inventering av åtgärder som har till syfte att förbättra skyddet för vittnen. I motion 2014/15:2878 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M) yrkande 2 anförs att rättsväsendets arbete med att bemöta och stötta gripare och vittnen bör förbättras.

I motion 2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 7 begärs att man vid antagningen av polisaspiranter aktivt ska rekrytera utrikesfödda och miljonprogramsbör. Motionären anför att mångfald inom poliskåren bidrar till en ökad kvalitet inom det polisiära arbetet och förhoppningsvis även ett ökat förtroende för polisen.

I motion 2014/15:1375 av Maria Ferm (MP) yrkande 1 begärs att man ska ta fram uppgifter om i vilken omfattning diskriminering förekommer inom rättsväsendet. I motion 2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 9 begärs att arbetet med att motverka diskriminering inom rättsväsendet ska prioriteras. I motion 2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 11 anförs att man bör

överväga att tillsätta en kommission för lika rättigheter inom rättsväsendet. Kommissionen bör, anför motionären, ges i uppdrag att komma med förslag till regeringen om hur rättsväsendets strukturer och aktörer ska fås att respektera alla människors lika värde.

I motion 2014/15:1376 av Maria Ferm (MP) yrkande 6 anføres att betydelsen av projekt som syftar till att öka förståelsen mellan polis och ungdomar bör lyftas fram. Ett exempel på ett sådant arbete är det gemensamma dialogprojektet mellan Polisförbundet och Fryshuset.

I motion 2014/15:678 av Said Abdu (FP) begärs att civila utredningstjänster ska inrättas inom polisen. Polisen skulle därigenom ges möjligheter att rekrytera specialister på it, ekonomi etc.

I motionerna 2014/15:1031 av Richard Jomshof och Roger Hedlund (båda SD), 2014/15:2099 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 och kommittémotion 2014/15:2784 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 5 begärs att en nationell djurskyddspolis ska inrättas. I motion 2014/15:2099 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3 begärs att djurskyddspolisen ska samordnas centralt dels för att effektivisera arbetet, dels för att bära ansvaret för vidareutbildning inom djurskyddsområdet.

I motion 2014/15:1355 av Kristina Yngwe (C) yrkande 2 anføres att rättssäkerheten bör stärkas vid myndigheters och domstolars hantering av djurskyddsärenden. I motion 2014/15:2217 av Jan R. Andersson (M) anføres att de erfarenheter som vunnits av polisens regionala djurskyddsgrupper bör lyftas till nationell nivå när den sammanhållna myndigheten bildas.

I motion 2014/15:2969 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1 anføres att regeringen bör överväga åtgärder för att stärka rättsväsendets arbete mot brottsligheten på internet. Motionärerna anför att andelen brott som begås med hjälp av modern teknik ständigt ökar och att rättsväsendet inte har hunnit följa med i utvecklingen. För att möta hoten är det viktigt att höja kunskapen om den it-relaterade brottsligheten i hela rättskedjan.

I motion 2014/15:1223 av Sten Bergheden (M) yrkande 3 begärs att polisen ska ges i uppdrag att i en handlingsplan redovisa hur man ska komma till rätta med den ökade kriminella yrkestrafiken i Sverige.

När det gäller rättsväsendets kompetens i frågor om miljöbrott anføres i motion 2014/15:2455 av Johan Hedin (C) yrkande 5 att regeringen bör initiera en översyn av processen kring miljöbrott för att utreda om miljöbrott i stället borde handläggas vid mark- och miljödomstolen eller om de juristdomare som handlägger målen borde vara specialiserade. I motion 2014/15:2970 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 6 anføres att miljöbrott är en allvarlig och ofta svårutredd brottslighet och att det därför är viktigt att polisen har tillgång till den expertkunskap som behövs. Motionärerna anför vidare att de civila utredarna med specialkompetens inom området bör kunna användas på ett mer effektivt sätt.

I motion 2014/15:2596 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M) yrkande 1 anføres att särskilda utbildningsinsatser behöver genomföras inom

polisen för att öka antalet anställda som har kompetens att genomföra de utredningar som krävs för att pengar som genererats genom brott ska kunna spåras och säkras.

I motion 2014/15:2788 av Johan Hedin (C) yrkande 5 anförs att regeringen bör ge Domstolsverket i uppdrag att utreda förutsättningarna för en specialisering av domstolarna vad gäller skattemål.

I motion 2014/15:2596 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M) yrkande 2 anförs att Ekobrottsmyndighetens yrkesgruppsintegrerande arbetsformer bör spridas till annan brottsbekämpande verksamhet.

Bakgrund

Inom rättsväsendets myndigheter har det under de senaste åren vidtagits ett flertal åtgärder för att bl.a. höja kompetensen inom olika områden och för att förbättra bemötandet av brottsoffer och andra som kommer i kontakt med myndigheterna.

En särskild utredare ska analysera effektiviteten i rättskedjan och hur rättskedjeperspektivet kan utvecklas och förstärkas (dir. 2014:60). I uppdraget ingår bl.a. att analysera resultat- och kostnadsutvecklingen i rättskedjan över tid och jämföra den med den motsvarande utvecklingen i några länder som är jämförbara med Sverige. Utredaren ska även lämna förslag till hur resultatuppföljningen kan utvecklas utifrån de nya möjligheter som arbetet med att effektivisera informationsförsörjningen i brottmålsprocessen ger. Uppdraget ska redovisas senast den 2 maj 2016.

Målutredningen har i sitt betänkande Mål och medel – särskilda åtgärder för vissa måltyper i domstol (SOU 2010:44) ställt upp ett antal principer för när det kan finnas behov av att vidta åtgärder för att uppnå särskild skyndsamhet eller särskild kompetens. Utredningen har även redovisat de verktyg och metoder som bedöms vara ändamålsenliga för att uppnå en sådan skyndsamhet eller kompetens. Enligt målutredningen bör särskilda åtgärder användas restriktivt, och den minst ingripande åtgärd som kan uppfylla behovet bör väljas. Betänkandet har remitterats och bereds vidare inom Regeringskansliet.

Brottsoffermyndigheten avslutade i juni 2014 sitt utbildningsuppdrag med att förbättra bemötandet av unga sexualbrottsoffer i samband med polisanmälan, förundersökning och rättegång. Av myndighetens redovisning framgår att det genomförda utbildningsprogrammet nått ca 300 deltagare från polismyndigheterna, Åklagarmyndigheten, Sveriges Domstolar samt Sveriges advokatsamfund.

Brottsförebyggande rådet (Brå) har i rapporten Polisanmälda våldtäkter mot barn (Rapport 2011:6) uppdaterat kunskapsbilden vad gäller våldtäkter mot barn. Av förordet till rapporten framgår att den ska kunna användas som ett underlag för att ta fram strategier för arbetet med att förebygga sexualbrott mot barn samt i arbetet med att tillförsäkra unga offer för grova sexualbrott det stöd som de är berättigade till.

Det utvecklingsarbete som har bedrivits inom polisorganisationen när det gäller bemötande av och information till brottsutsatta följdes under 2013 upp med en brottsofferundersökning. Undersökningen mäter hur personer utsatta för brott upplever sina kontakter med polisen, dels i samband med att de anmäler brott, dels efter att anmälan är gjord. Enligt de övergripande nationella resultaten är de brottsutsatta generellt sett nöjda med sina kontakter med polisen. Det gäller främst kontakterna i samband med anmälningstillfället. Undersökningen visar också att kvinnor är mer nöjda än män och att nöjdheten tycks öka i takt med stigande ålder. Ett arbete med att analysera resultaten lokalt samt att upprätta åtgärdsplaner har påbörjats vid polismyndigheterna (prop. 2014/15:1 utg.omr. 4, s. 58 f.). Nämda arbeten är en uppföljning av riksdagens tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redovisning av de åtgärder som genomförts för att förbättra polisens information till brottsoffer (2010/11:JuU1, rskr. 2010/11:101–102).

Regeringen har, som anfördes ovan i avsnittet om Prioritering av olika slags brott, gett Rikspolisstyrelsen i uppdrag att utveckla arbetet mot hatbrott. Uppdraget syftar bl.a. till att stärka kunskapen inom polisen om hatbrott.

Riksdagen har i ett tillkännagivande, efter förslag från justitieutskottet, ansett att regeringen bör tillsätta en parlamentarisk kommitté för att granska varför det är så få våldtäktsanmälningar som leder till åtal och fällande dom (bet. 2013/14:JuU37, rskr. 2013/14:162). Regeringen har därefter tillsatt en utredning med en parlamentarisk referensgrupp som ska göra en bred översyn av våldtäktsbrottet (dir. 2014:123). I uppdraget ingår bl.a. att ge förslag på en helt ny reglering som innebär att det ställs högre krav på gärningsmannen i en sexuell situation. Det handlar om ett särskilt straffansvar för oaktsamhet eller vållande. Utredaren ska även granska och analysera hur de brottsbekämpande myndigheterna utreder och hur rättsväsendet i övrigt hanterar ärenden om våldtäkt, analysera orsakerna till att så få våldtäktsanmälningar leder till åtal och fällande dom, och överväga åtgärder för hur rättsväsendet ytterligare kan förbättra sitt arbete inom området. Uppdraget ska redovisas senast den 1 februari 2016. Regeringen beslutade den 19 november 2014 att sexualbrottsutredningen (Ju 2014:21) ska ombildas till en parlamentariskt sammansatt kommitté.

Domstolsverket har tillsammans med Brottsoffermyndigheten regeringens uppdrag att gemensamt verka för att vittnesstödsverksamhet bedrivs vid samtliga tingsrätter och hovrätter (Ju2006/5404/KRIM). I syfte att vidareutveckla verksamheten överväger Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket alternativ för att säkerställa en långsiktigt hållbar och likvärdig vittnesstödsverksamhet i hela landet. En redovisning ska lämnas i november 2015. Vidare har Brå i uppdrag att studera målsägandes medverkan i rättsprocesserna med fokus på hur denna kan öka. I uppdraget ingår också att belysa vilket stöd målsäganden är i behov av och hur stödet bäst kan tillgodoses och utvecklas. Uppdraget ska redovisas i slutet av 2015 (prop. 2014/15:1 s. 27).

I december 2012 tillkännagav riksdagen att regeringen skulle återkomma till riksdagen med en redovisning av de förbättringsåtgärder som vidtas inom rättsväsendet när det gäller bemötande och stöd till brottsoffer (2012/13:JuU1, rskr. 2012/13:124). Med anledning av tillkännagivandet aviserade regeringen två nya uppdrag, dels ett uppdrag avseende vittnesstödsverksamheten, dels ett uppdrag att genomföra en uppföljning av hur larm- och skyddspaket fungerar (skr. 2013/14:75). Regeringen har i juni 2014 gett Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket i uppdrag att lämna förslag till en långsiktig hållbar organisation för finansiering av vittnesstödsverksamheten (Ju2014/3767/KRIM). Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2015.

Den 1 juli 2012 trädde bestämmelser i kraft som har till syfte att stärka säkerheten i domstolarna och skapa förutsättningar för alla som besöker eller verkar i en domstol att känna sig trygga och säkra där (prop. 2011/12:63). Riksdagen har gett regeringen till känna att det finns skäl att genomföra en utvärdering av säkerheten i domstol för målsägande och vittnen (bet. 2011/12:JuU24 och rskr. 2011/12:234). Regeringen gav i regleringsbrevet för 2013 avseende Sveriges Domstolar Domstolsverket i uppdrag att genomföra en utvärdering av säkerheten i domstol för målsägande och vittnen. Domstolsverket redovisade uppdraget i Domstolsverkets rapportserie 2014:1. Domstolsverkets slutsats är att säkerheten för målsägande och vittnen i domstol allmänt sett är god, men att det på vissa områden kvarstår en del förbättrings- och utvecklingsarbete.

Regeringen beslutade i januari 2014 (Arbetsmarknadsdepartementet) att tillsätta en särskild utredare som ska föreslå hur arbetet mot diskriminering kan organiseras och effektiviseras (dir. 2014:10). Syftet med utredningen är att ge förslag som säkerställer goda förutsättningar för personer som utsätts för diskriminering att ta till vara sina rättigheter. Utredaren ska bl.a. analysera rättsliga möjligheter och mandat för Diskrimineringsombudsmannen (DO) när det gäller handläggning av anmälningar, förlikningsförfaranden och talerätt och se om det behövs förtydliganden; ta ställning till om det statliga stödet till organisationer och stiftelser som arbetar mot diskriminering används på ett effektivt sätt; ta ställning till om länsstyrelserna bör få ett utökat ansvar för arbete mot diskriminering samt analysera hur samarbetet mellan DO och Statens skolinspektion fungerar. Den särskilda utredaren ska lämna sina förslag senast den 13 juni 2015.

I proposition 2013/14:232 Utökade befogenheter för civilanställda inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten anför regeringen att det av såväl kvalitets- som effektivitetsskäl finns behov av att i ökad omfattning kunna använda civilanställd personal inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten för uppgifter som i dag endast får utföras av polismän. Regeringen föreslår därför att vissa befogenheter inom utredningsverksamheten ska ges till civilanställda vid Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Förslagen innebär bl.a. att civilanställda vid dessa myndigheter ska ha möjlighet att hålla fler förhör och delge information om förenklad delgivning. Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå de följdmotioner

som väckts med anledning av propositionen (bet. 2014/15:JuU3). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2014/15:23).

Under 2011 startade Polismyndigheten i Stockholms län en ny satsning mot djurplågeri och djurskyddsbrott, djurskyddspolisen. Målet är bl.a. att utveckla det förebyggande arbetet, öka lagföringen och skapa en mer rättssäker hantering av djurskyddsbrott.

Ett antal arbeten pågår för att höja de brottsbekämpande myndigheternas kompetens när det gäller att möta den brottslighet som sker på internet eller som har internetrelaterade inslag. Mot bakgrund av den snabbt framväxande bedrägeribrottsligheten har en utredare föreslagit att ett nytt brott mot systematiska fakturabedrägerier införs (Stärkt straffrättsligt skydd för egendom, SOU 2013:85). Utredaren har också föreslagit att ett nytt brott som kriminaliserar identitetsstöld bör införas. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. En särskild utredare har också tillsatts för att kartlägga omfattningen och karaktären av problemen med fakturabedrägerier (dir 2014:12). Utredaren ska med beaktande av kartläggningen överväga behovet av förändringar i framför allt civilrättslig, näringsrättslig och civilprocessrättslig lagstiftning. Uppdraget ska redovisas senast den 1 september 2015. Vidare har en särskild utredare i uppdrag att göra en bred översyn av det straffrättsliga skyddet för den personliga integriteten, särskilt när det gäller hot och andra kränkningar (dir. 2014:74). En parlamentariskt sammansatt kommitté (Ju2014:09) arbetar med att kartlägga och analysera riskerna för intrång i den personliga integriteten vid användning av informationsteknik i privat och offentlig verksamhet. Kommittén ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 december 2016.

Regeringen har tillsatt en särskild utredare som ska utvärdera den nya domstolsorganisationen i fråga om specialisering av handläggningen av skattemål och analysera om det finns behov av att stärka rättssäkerheten ytterligare när det gäller dessa mål, framför allt genom en ökad specialisering av skattemålshandlingen i domstol (dir. 2013:49). Utredningen, som tagit namnet Specialisering för skattemål och fortsatt utveckling av förvaltningsprocessen (Ju2013:08), ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 december 2014.

Utskottets ställningstagande

Rättsväsendets arbete mot brottslighet på internet

Utskottet konstaterar att andelen brott som begås med hjälp av modern teknik ständigt ökar och att rättsväsendet inte har hunnit följa med i utvecklingen. För att bättre bekämpa den brottslighet som sker på internet är det viktigt att stärka rättsväsendets kompetens i detta arbete.

I propositionen påtalar regeringen de brottsbekämpande myndigheternas behov av såväl allmänna kunskaphöjande åtgärder som expertkompetens i arbetet med att bekämpa brottsligheten på internet. Regeringen redogör även för det arbete som pågår i dessa frågor. Enligt utskottets uppfattning behöver emellertid ytterligare åtgärder vidtas för att höja kunskapen om och stärka

rättsväsendets arbete med att bekämpa brottsligheten på internet. Utskottet föreslår därför att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att ytterligare åtgärder bör vidtas för att stärka rättsväsendets kompetens i arbetet mot brottsligheten på internet. Därmed tillstyrker utskottet motion 2014/15:2969 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1.

Övriga frågor om kompetens och bemötande

Vad gäller övriga motionsyrkanden om kompetens och bemötande har utskottet vid flera tillfällen tidigare uttalat sig om liknande motionsyrkanden, senast i förra årets budgetbetänkande (bet. 2013/14:JuU1 s. 87 f.). Även vid det tillfället betonade många motionärer vikten av att anställda inom rättsväsendets olika myndigheter har en hög kompetens inom olika områden. Utskottet instämde i detta. Utskottet konstaterade också att det inom rättsväsendets myndigheter kontinuerligt vidtas åtgärder för att öka kompetensen inom många olika områden. Utskottet ansåg att det var självklart att de personer som kommer i kontakt med myndigheterna får ett professionellt bemötande från myndighetsföreträdare. Utskottet vidhåller denna inställning och understryker att frågor om kompetens och bemötande är av central betydelse för att rättsväsendets myndigheter ska kunna fullgöra den viktiga uppgiften att värna den enskildes rättstrygghet och rättssäkerhet.

Våldtäktslagstiftningen och dess tillämpning har under flera år fått ett stort intresse och uppmärksamhet i den samhällspolitiska debatten. Utskottet välkomnar den utredning som regeringen tillsatt efter riksdagens tillkännagivande och att utredningen numera ombildats till en parlamentariskt sammansatt kommitté.

Utskottet konstaterar att regeringen lämnat ett lagförslag vars syfte bl.a. är att inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten i ökad omfattning kunna använda personal med annan kompetens än den som en polisman har.

Utskottet välkomnar det kontinuerliga arbete som pågår i frågor som gäller bemötande av brottsoffer. Som framgår ovan har Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket ett uppdrag från regeringen att gemensamt verka för att vittnesstödsverksamhet bedrivs vid samtliga tingsrätter och hovrätter i Sverige. Utskottet vill betona att denna verksamhet, som årligen når ett stort antal brottsutsatta och vittnen, är av stor betydelse. Utskottet välkomnar det arbete som pågår för att utveckla denna verksamhet.

Utskottet vill även framhålla att det är viktigt med uppföljning och utvärdering av rättsväsendets verksamhet. Detta för att myndigheterna ska kunna veta vad som behöver förbättras.

Utskottet anser mot denna bakgrund inte att riksdagen har anledning att göra något ytterligare tillkännagivande när det gäller kompetens- och bemötandefrågor. Utskottet föreslår att riksdagen avslår de övriga motionsyrkanden som behandlas i detta avsnitt.

Reservationer

1. Antagningen till polisutbildningen, punkt 3 (SD)

av Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:1109 av Kent Ekeroth och Björn Söder (SD) yrkandena 1–5.

Ställningstagande

Rikspolisstyrelsen har gång på gång vidtagit åtgärder för att göra poliskårens sammansättning mer ”politiskt korrekt”. Man har bl.a. förändrat antagningskraven till polisutbildningen till det sämre. De fysiska kraven har sänkts för båda könen till kvinnornas nivå. Vidare har man tagit bort både språkprovet i svenska och kravet på att ha skrivit ett högskoleprov.

Enligt uppgifter i massmedia har den svenska polisutbildningen nu de lägsta antagningskraven i Norden. Dagens högkvalificerade poliskår sänks därför till en lägre nivå. Ytterst är detta ett självmål i spelet mot de grova brottslingarna. Det är också ett slag i ansiktet på alla duktiga poliser, vilkas yrke nu får sänkt status.

Kampen mot brottsligheten och arbetet för samhällstryggheten måste vara det främsta målet vid rekryteringen av nya poliser. Det är därför viktigt att inte tumma på fysiska och språkliga kvalifikationer. Även kvinnor och personer med invandrarbakgrund kan komma in på en polisutbildning med kvalitetssäkrande krav om de verkligen är lämpade för yrket. Vi vill därför att de fysiska kraven för båda könen ska höjas till den nivå som tidigare gällde för manliga sökande. Vi anser också att språkprovet i svenska och kravet på att ha skrivit högskoleprovet ska återinföras. Rekryteringen till polisen ska vara både rättvis och kvalitetssäkrande. Polisen ska därför inte tillåtas att bedriva någon positiv särbehandling genom att anta personer till polisutbildningen som är mindre kvalificerade än andra sökande, men som är av ett visst kön eller har en viss etnisk bakgrund. I konsekvens med detta ska polisen inte heller tillåtas att bedriva rekryteringskampanjer som vänder sig särskilt till minoriteter eller till personer av ett visst kön.

2. Effektivare polis, punkt 9 (M, C, FP, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Johan Pehrson (FP) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:1218 av Sten Bergheden och Lars-Arne Staxäng (M) yrkande 1.

Ställningstagande

När samhället utvecklas måste viktiga samhällsfunktioner följa med. Polisens högsta prioritet är att stävja brott och att arbeta med att utveckla sina arbetsmetoder för att följa med i utvecklingen.

Trots de senaste årens ökade resurser till rättsväsendet ligger andelen personuppklarade brott på ungefär samma nivåer sedan 2006. Många människor som drabbats av brott upplever att brotten inte klaras upp och att polisen i en del fall inte ens gör en platsundersökning. Det är oacceptabelt att otrygghet och brottslighet fortfarande är ett så pass stort samhällsproblem i ett av världens mest utvecklade länder där vi dessutom betalar hög skatt.

Man ska dock komma ihåg att brotten blir alltmer komplicerade och därmed svårare och mer tidskrävande att utreda. Det handlar därför inte bara om mer resurser utan även om effektivitet, nya arbetssätt, ökad kunskap och ny teknik. Den nya organisationen med en sammanhållen polis är enligt vår mening en viktig förutsättning för en effektivare polis. Det får ankomma på regeringen att genom sin styrning av Polismyndigheten tillse att vad vi nu har anfört tillgodoses.

3. Fler lokala poliser, punkt 10 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:1228 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2014/15:1630 av Ulf Berg och Finn Bengtsson (M),

2014/15:2336 av Saila Quicklund och Ulf Berg (M),

2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 6 och

2014/15:2970 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Jag delar utskottsmajoritetens uppfattning att det är viktigt med en lokalt förankrad och närvarande polis, och jag utgår från att detta kommer att vara en viktig fråga även för den nya Polismyndigheten. Jag anser dock att frågor

om resursfördelningen inom polisväsendet bör vara en angelägenhet för Rikspolisstyrelsen, och inom kort den nya Polismyndigheten. att besluta om. Det finns därför inte anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande med anledning av motionsyrkandena om fler lokala poliser.

4. Egen brottskod för hatbrott, punkt 15 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:190 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Jag anser att arbetet med att bekämpa hatbrott är viktigt och att det måste stärkas. Hatbrott innebär ett angrepp mot de grundläggande mänskliga fri- och rättigheterna och är ett uttryck för bristande respekt för människors lika värde.

Mörkertalet är stort när det gäller hatbrott och det är extra svårt att få en bild av omfattningen eftersom det inte är ett särskilt brott i juridisk mening utan endast en aspekt av motivet bakom brottet. Det finns inte heller någon specifik brottskod för att registrera hatbrott när det görs en polisanmälan.

När hatbrott inte synliggörs i polisanmälningarna kan de omöjligt redovisas på ett rättvisande sätt i statistiken. Det leder också till att en viktig del av det anmälda brottet förblir outredd. Om det rör sig om ett hatbrott eller inte bör vara en levande fråga för poliser och åklagare i förundersökningens alla skeden. Regeringen bör därför återkomma med ett förslag om hur hatbrott kan registreras på ett tydligare sätt exempelvis genom att hatbrott ges en särskild brottskod vid polisanmälningar.

5. Prioritera arbetet mot hatbrott, punkt 18 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2014/15:190 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2 och 2014/15:313 av Åsa Westlund (S).

Ställningstagande

En förutsättning såväl för att hatbrott ska uppmärksammas och registreras i polisanmälningarna som för att brottsoffret ska få ett bra bemötande av rättsväsendet är att polisen har en god kunskap om hatbrott. Under 2013 genomförde Rikspolisstyrelsen en inspektion av polismyndigheternas förmåga att upptäcka och utreda hatbrott. En bedömning som då gjordes var att det fanns en koppling mellan att hatbrott tydligt formulerades som ett prioriterat område i verksamhetsplaneringen, de resurser som avsattes för utbildning och möjligheten att utreda hatbrott med specialistkompetens samt hur väl hatbrott uppmärksammades vid anmälningsupptagningen. Rikspolisstyrelsen fick i mars 2014 ett regeringsuppdrag att stärka polisens förmåga att upptäcka och utreda hatbrott. Jag anser att det är mycket positivt att arbetet mot hatbrott förstärkts genom uppdraget men att prioriteringen bör ges extra tyngd genom att den skrivs in i regleringsbrevet för Polismyndigheten.

6. Åtgärder mot tvångsgifte, punkt 20 (M, C, FP, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Johan Pehrson (FP) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2973 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Alliansregeringens reform mot tvångsäktenskap har medfört att Sverige inte längre erkänner äktenskap som ingåtts utomlands via ombud, att skyddet mot barnäktenskap stärkts och att äktenskapstvång kriminaliserats. Vi anser dock att det krävs ytterligare insatser för att motverka tvångsgifte och hot om tvångsgifte. Det kan exempelvis handla om tydliga och riktade informationskampanjer. Det bör också övervägas om en separat tvångsäktenskapshet, hos polisen eller någon annan myndighet, behövs för att hantera frågor om tvångsäktenskap.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodoser vad vi nu har anfört.

7. Bostadsinbrott, punkt 21 (S, MP, V)

av Annika Hirvonen (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Susanne Eberstein (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V) och Lawen Redar (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2014/15:1904 av Göran Hägglund m.fl. (KD) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att arbetet mot bostadsinbrott är angeläget och noterar att det pågår ett arbete inom Åklagarmyndigheten för att uppnå en mer enhetlig och effektiv mängdbrottsshantering, vilket bl.a. innefattar arbetet mot bostadsinbrott. Vilken sorts insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör enligt vår mening avgöras vid Polismyndigheten och vid Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. Vi anser därför inte att riksdagen ska göra något tillkännagivande till regeringen med anledning av förslaget om prioritering av arbetet mot bostadsinbrott, utan motionen avstyrks.

8. Brott som begåtts av djurrättsaktivister, punkt 22 (S, MP, V)

av Annika Hirvonen (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Susanne Eberstein (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V) och Lawen Redar (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:71 av Lars-Arne Staxäng (M),

2014/15:300 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 2 och 3 samt

2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Vi har förståelse för motionärernas önskemål om bättre skydd för näringsidkare som arbetar med djurhållning och som utsätts för hot och annan allvarlig brottslighet av s.k. djurrättsaktivister. Brott mot näringsidkare och mot djur måste alltid tas på stort allvar, oavsett vilka motiv som ligger bakom

brodden. Vi är dock inte beredda att föreslå något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionerna, utan anser att dessa bör avslås.

9. Förebyggande åtgärder mot sexualbrott, punkt 25 (M, C, FP, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Johan Pehrson (FP) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2456 av Johan Hedin (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Barn och ungdomar är en särskilt sårbar grupp när det gäller djupt integritetskränkande brottstyper som sexualbrott. Sexualbrott kan få ännu mer långtgående och allvarliga konsekvenser för barn än för vuxna.

Det finns ett stort behov av nya kunskaper om sexualbrott mot barn. Enligt en rapport från Brottsförebyggande rådet (Brå), (Brå rapport 2011:6 Polisanmälda våldtäkter mot barn), uppger preventionsforskare att det är viktigt att samhället har förebyggande strategier mot sexuella övergrepp. Enligt rapporten saknas en övergripande sammanställning som visar hur situationen ser ut på det förebyggande området i Sverige och som beskriver vad som i dag görs på de olika preventionsnivåerna, vem som har ansvar för att se till att det görs, samt vilka aktörer som gör det. Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder som medför att det vi nu anfört blir tillgodosett.

10. Utredning och inventering av vittnesskydd, punkt 29 (M, C, FP, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Johan Pehrson (FP) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:1488 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M).

Ställningstagande

Det är väl känt att vittnen ibland inte vill framträda inför domstol av rädsla för att utsättas för repressalier, särskilt om gärningsmannen har anknytning till grov, organiserad brottslighet. Det finns redan i dag olika slags stöd och skydd som vittnen kan få. Polisen har huvudansvaret för att skydda hotade personer, men samverkar med andra myndigheter, kommunala aktörer och andra organisationer i detta arbete.

Det förefaller dock som om än mer effektiva och mer omfattande åtgärder kan behövas för att säkerställa att den absoluta merparten av alla som har något att berätta om ett brott också framträder som vittnen. Vi anser att regeringen bör initiera en utredning av befintliga vittnesskyddsåtgärder och deras effektivitet samt även en bred inventering av åtgärder för att förbättra skyddet av vittnen.

11. Nationell djurskyddspolis, punkt 37 (SD)

av Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2014/15:1031 av Richard Jomshof och Roger Hedlund (SD),

2014/15:2099 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2 och 3 samt

2014/15:2784 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

I Stockholm inrättade polisen en särskild s.k. djurskyddspolis 2011 vars medlemmar arbetar på heltid mot djurplågeri och djurskyddsbrott. Syftet med att inrätta en särskild djurskyddspolis är framför allt att samordna verksamheten och utveckla det förebyggande arbetet, samt att öka lagföringen och skapa en mer rättssäker hantering av brott mot djur. Även i Norrbotten anställde polisen en särskild djurpolis 2011. Detta för att effektivisera och säkra arbetet med djur som farit illa.

I Sverige har satsningarna på djurpoliser än så länge varit av mindre och lokal karaktär. Djurpoliser finns i större utformning på bl.a. Malta och i USA. De lokala satsningarna i Sverige har lyfts fram som ett föregångsexempel och har varit uppskattade av såväl polis som allmänheten. Vi vill se att det införs en djurskyddspolis på nationell nivå. För att denna djurskyddspolis inte ska ta resurser från den övriga polisverksamheten vill vi att det införs en särskild utbildning i syfte att rekrytera ny kompetent personal.

12. Rättsväsendets arbete mot brottslighet på internet, punkt 39 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2014/15:2969 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Som framgår av budgetpropositionen (2014/15:1 utg.omr. 4 s. 18 f.) pågår en mängd arbeten vars syfte är att bemöta den brottslighet som sker på internet. Som exempel kan nämnas att en utredare föreslagit att ett nytt brott mot systematiska fakturabedrägerier ska införas. Samma utredare har även föreslagit att ett nytt brott som kriminaliserar identitetsstöld i sig ska införas. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Vidare genomför Brottsförebyggande rådet för närvarande en studie av bedrägeribrottslighetens omfattning och struktur samt av rättsväsendets hantering av denna typ av brottslighet. En särskild utredare har i uppdrag att göra en bred översyn av det straffrättsliga skyddet för den personliga integriteten, särskilt när det gäller hot och andra kränkningar. Rikspolisstyrelsen ska särskilt redovisa hur polisen på kort och lång sikt arbetar för att öka effektiviteten och kvaliteten i handläggningen av bedrägeribrott och andra brott som ökar kraftigt med anledning av den snabba teknikutvecklingen.

Mot bakgrund av det arbete som sker på området ser jag inte skäl för riksdagen att ställa sig bakom ett tillkännagivande till regeringen om att överväga åtgärder för att stärka rättsväsendets arbete mot brottslighet på internet.

13. Kompetens i ärenden om miljöbrott, punkt 41 (M, C, FP, KD)

av Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Johan Pehrson (FP) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 41 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:2970 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 6.

Ställningstagande

Miljöbrott är en allvarlig och ofta svårutredd form av brottslighet. Därför är det viktigt att polisen har tillgång till den expertkompetens som behövs. De civila utredarna med specialkompetens inom t.ex. miljöbrottslighet ska kunna användas på ett mer effektivt sätt.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (S, MP, V)

Annika Hirvonen (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Petter Löberg (S), Linda Snecker (V), Lawen Redar (S) och Sanne Eriksson (S) anför:

Riksdagens majoritet har den 3 december 2014 ställt sig bakom Alliansens förslag till utgiftsramar. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet ser budgetpropositionens förslag som en sammanhållen helhet där inte någon del kan brytas ut och behandlas isolerat. Eftersom riksdagsmajoriteten har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi önskat avstår vi från att delta i beslutet om anslag inom utgiftsområde 4. I stället redovisar vi i detta yttrande den anslagsfördelning som föreslås i regeringens budgetproposition.

Sverige ska vara en global förebild, i vår utveckling, vår jämlikhet, vår jämställdhet och vårt ledarskap i klimatomställningen. Ett land som kännetecknas av alla människors lika värde, självförtroende, solidaritet och tron på att framtiden går att förändra. Sverige ska vara en ledande och inspirerande kraft i världen. Där vi investerar gemensamt i människor och miljö, i kunskap och konkurrenskraft, i trygghet i nuet och hopp inför framtiden. Där vi brygger över klyftor och där alla barn har möjligheter att förverkliga sin fulla potential. Vi kommer alltid att stå upp för ett öppet och humant samhälle.

Sverige befinner sig på flera viktiga områden i ett allvarligt läge. Arbetslösheten har bitit sig fast på höga nivåer. Överskott har vänts till underskott. Skolresultaten rasar och välfärden uppvisar stora brister. Klyftorna växer och ojämställdheten mellan kvinnor och män består. De sänkta klimatambitionerna och oviljan att med kraft ställa om till miljövänlig produktion riskerar vår natur, människors hälsa och Sveriges ekonomiska utveckling.

För tredje gången av tre möjliga efterlämnar en borgerlig regering stora hål i statens finanser. Ofinansierade skattesänkningar har bidragit till att underskotten i de offentliga finanserna har vuxit år efter år, även när konjunkturen stärkts. Överskottsmålet nås inte. Vi anser att underskotten steg för steg ska pressas tillbaka, så att Sverige inte längre bryter mot det finanspolitiska ramverket. Därför finansieras nya reformer fullt ut i den rödgröna budgeten.

En politik för fler jobb, präglad av både social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet, ger ökad sammanhållning och är avgörande för Sveriges utveckling. Sverige ska ha en välfärd att lita på. Inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män ska minska. Sverige ska vara ett land som håller ihop.

Det är olyckligt och allvarligt att en riksdagsmajoritet bestående av de tidigare regeringspartierna och Sverigedemokraterna har avvisat ett budgetförslag med denna inriktning, till förmån för ett alternativ som fortsätter på en väg som väljarna sa nej till vid valet den 14 september 2014.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet ser fördelningen inom utgiftsområde 4 som en del av den helhet som utgörs av budgetpropositionens förslag. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Att förhindra att brott begås innebär en stor vinst för såväl samhället som för enskilda individer. Det brottsförebyggande arbetet är därför en central del i att skapa ett tryggt samhälle för alla.

För att kunna minska brottsligheten och öka tryggheten behövs ett brett engagemang och en palett av olika åtgärder. I den strävan krävs samverkan, inte enbart inom rättsväsendet utan även med andra aktörer.

Vägen till ett tryggt samhälle handlar inte bara om att angripa brottsligheten. Minst lika viktigt är att angripa dess orsaker. Vi vill därvid peka på att en jämnare fördelning av sociala och ekonomiska resurser och goda livsmöjligheter för alla människor är fundamentala delar av det brottsförebyggande arbetet. En viktig åtgärd är därför att bekämpa arbetslösheten. För att minska brottsligheten och öka tryggheten behövs också tidiga och samlade insatser mot bl.a. missbruk av alkohol och narkotika, åtgärder inom skola och socialtjänst och åtgärder inom bostads- och arbetsmarknadspolitikens område. I områden och miljöer där många människor saknar arbete och där sociala problem hör till vardagen är problem med kriminalitet, otrygghet och missbruk särskilt utbredda. Insatser för att motverka segregation och främja integration i samhället är därför centrala även inom det kriminalpolitiska området. För att nå framgång krävs det således insatser av aktörer även utanför rättsväsendet, såsom andra myndigheter, kommuner, landsting och frivilligorganisationer.

Polisen har en viktig roll att i samverkan med andra aktörer bidra till att minska brottsligheten och öka tryggheten. Ombildningen till en sammanhållen myndighet ska öka förutsättningarna för ett bättre verksamhetsresultat och leda till en högre kvalitet i polisarbetet. Polismyndigheten ska samverka med lokalsamhället för att kunna möta lokala behov och reagera snabbt på samhällsförändringar som påverkar brottsligheten.

Brottsaktiva personer som upprepade gånger begår brott står för en relativt stor del av den totala brottsligheten i samhället. Ur såväl ett mänskligt som ett samhällsekonomiskt perspektiv finns det mycket att vinna på att rikta insatser mot återfallskriminella. Kriminalvården har en central roll i det återfallsförebyggande arbetet. Vi välkomnar därför att regeringen vill lyfta fram det återfallsförebyggande arbetet, inte minst i samverkan med andra aktörer, som prioriterade områden inom Kriminalvårdens verksamhet.

2. Anslag inom utgiftsområde 4, punkt 1 (SD)

Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med en nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en

solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

I vår höstbudget stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å ena sidan, och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å andra sidan.

Rent statsfinansiellt är Sveriges ekonomiska utgångsläge relativt gott. Däremot biter sig arbetslösheten alltför fast på oroväckande höga nivåer. Vår avsikt är att skapa förutsättningar för Sveriges befintliga arbetskraft att möta den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden.

Sverigedemokraterna ställer sig otvetydigt bakom de finanspolitiska hörnstenarna om överskottsmål för den offentliga sektorn, utgiftstak samt krav på kommuner och landsting om god ekonomisk hushållning.

I och med det beslut som togs i kammaren den 3 december 2014 vill vi sverigedemokrater härmed tydliggöra vår ställning och vårt agerande. Vid voteringen i kammaren gav vi i första hand stöd till vårt eget budgetförslag som hade inneburit betydande förbättringar för välfärden, ökad trygghet och stärkt ekonomi för bl.a. sjuka, personer med funktionsnedsättning, pensionärer, förvärvsarbetare och barnfamiljer. De övriga partierna röstade ned vårt budgetförslag och stoppade de stora och fullt finansierade satsningarna på trygghet och välfärd med hänvisning till att man inte ansåg att finansieringen av dessa reformer borde ske genom minskad invandring. Enligt vår mening tydliggjorde man därmed att fortsatt massinvandring är viktigare än alla välfärdsreformer tillsammans.

Efter att Sverigedemokraternas förslag fallit i voteringen kring statsbudgeten återstod endast de rödgrönas och Alliansens förslag. Sverigedemokraternas bedömning var att nettoeffekten för samhället av de bägge förslagen var likvärdig. Denna analys delas av bl.a. John Hassler, professor i nationalekonomi och ordförande i Finanspolitiska rådet, som slagit

fast att: "Det finns egentligen inte några fundamentala skillnader mellan Alliansens och regeringens ekonomiska politik".

Med utgångspunkt i vårt ansvar för det svenska samhällets långsiktiga stabilitet och välbefinnande och det principbeslut som fattats av den sverigedemokratiska riksdagsgruppen om att hädanefter försöka stoppa varje budgetproposition som innebär att invandringen ökar ytterligare från nuvarande, historiskt höga, nivåer, valde vi att stödja allianspartiernas budgetmotion.

Detta innebär inte att Sverigedemokraterna ställer sig bakom Alliansens budgetmotion i sak, utan detta var ett resultat av regeringens ovilja att inte ytterligare förvärra en politik som i grunden skadar hela det svenska samhället. Hade vi lagt ner våra röster så hade vi med säkerhet låst fast landet vid en destruktiv politik i fyra år. Vårt val och vårt agerande innebär också att om Alliansen skulle hålla fast vid sin politik utan att förändra den så kommer vi framöver att hamna i ett liknande läge där vi också är beredda att fälla en eventuell alliansregering som lägger fram en lika samhällsskadlig invandringspolitik.

Det är statens kärnuppgift att garantera medborgarnas trygghet och säkerhet. För att stärka medborgarnas fysiska trygghet innehåller Sverigedemokraternas budget kraftiga satsningar på rättsväsendet, med fokus på polisen och Kriminalvården.

Då riksdagen har ställt sig bakom en annan budgetmotion och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där har den också avslagit Sverigedemokraternas förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster. Därför har vi valt att inte delta i beslutet om anslag inom utgiftsområde 4. I stället redovisas här den fördelning av anslag inom utgiftsområdet som förordas i utgiftsområdesmotionen 2014/15:2963.

Sverigedemokraterna tar trygghetsfrågorna på största allvar. Vi vill ta krafttag mot brottsligheten, och för att kunna uppnå reella resultat måste mer resurser tillföras till de rättsvårdande myndigheterna. I vår budgetmotion stärker vi således anslagen till dessa med totalt knappt 13 miljarder kronor under budgetperioden.

Sverigedemokraterna vill att polisen ska vara betydligt mer närvarande och synlig ute i samhället än vad den är i dag. Såväl potentiella gärningsmän som vanliga medborgare ska veta att polisen alltid är nära till hands. Det menar vi kommer att leda till både minskad brottslighet och ökad trygghet. Vi föreslår att polisens anslag höjs med totalt 1,482 miljarder kronor mer än vad regeringen föreslagit. Härigenom uppfylls polisens budgetyrkande. Dessutom förstärks gränspolisens verksamhet så att människosmuggling kan förhindras och personer som befinner sig i landet illegalt kan lagföras. Antalet civilanställda kommer att kunna ökas, vilket innebär att poliserna kan ägna sig åt polisiär verksamhet. Det kommer även att bli möjligt att utbilda fler poliser. Vi vill också påtala att det register över tillträdesförbud vid idrottsarrangemang som föreslås bli infört den 1 april 2015 enligt vad som anges i proposition 2013/14:245 ska finansieras inom de befintliga ramarna.

Därmed kommer någon annan del av polisens verksamhet att prioriteras lägre. Vår anslagshöjning innebär däremot att vi fullt ut finansierar registret.

Säkerhetspolisen uppfyller viktiga funktioner i samhället, dels för att förhindra terrorism och spioneri, dels för säkerheten kring den centrala statsledningen. Dessa delar har blivit allt viktigare på senare tid. Terrorismen blir mer global, inte minst med tanke på den invandring vi har i dag, samtidigt som hoten kring centrala statsledningen ökat där även personskyddet är ansträngt. Säkerhetspolisens anslag höjs därför med 100 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Vidare höjs Åklagarmyndighetens anslag med 151 miljoner kronor och Ekobrottsmyndighetens anslag med 68 miljoner kronor, i båda fallen jämfört med regeringens förslag.

Vi föreslår att Sveriges Domstolars anslag höjs med totalt 305 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslagit. De senaste årens utveckling har lett till en ökad hotbild mot Sveriges domstolsväsende. Vi menar att en grundläggande förutsättning för ett fungerande rättsväsende är att vittnen och målsägande inte på grund av rädsla tvekar att lämna sina berättelser. Permanenta säkerhetskontroller med larmbågar bör därför införas vid Sveriges alla domstolar. Dessutom behövs en ökad närvaro av säkerhetspersonal. Av anslagshöjningen avsätts 137 miljoner kronor till detta ändamål. I övrigt innebär anslagshöjningen att Sveriges Domstolars budgetyrkande uppfylls.

Som ett led i upprätthållandet av Kriminalvårdens kapacitet och långsiktighet anslår Sverigedemokraterna totalt 339 miljoner kronor mer än regeringen för 2015. Nettobeloppet 317 miljoner kronor är ett resultat av minskad invandring. Även om klienttillströmningen har minskat under senare år och bedöms fortsätta att minska under de närmaste åren bedömer Kriminalvården att osäkerheten är stor. Prognoserna måste därför användas med stor försiktighet vid planering av verksamheten. Dessutom för Sverigedemokraterna en politik för kraftigt skärpta straff, vilket om den får genomslag leder till en högre beläggning för Kriminalvården.

Sverigedemokraterna föreslår att Brottsförebyggande rådets (Brå) anslag höjs med 13 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Härigenom uppfylls Brås budgetyrkande och vi ger förutsättningar för utökad statistik gällande invandrarrelaterad brottsstatistik. Vidare höjs Rättsmedicinalverkets anslag med 11 miljoner kronor och Gentekniknämndens anslag med 1 miljon kronor mer än vad regeringen föreslagit.

Brottsoffermyndighetens budget utökas med 2 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag varigenom myndighetens budgetyrkande uppfylls. Utöver det anslås ytterligare 10 miljoner kronor som ett riktat anslag för att stödja Brottsofferjourens olika avdelningar i landet. Brottsofferjouren är en viktig ideell kraft som varje år möter tiotusentals brottsutsatta människor.

Sverigedemokraternas ambition är att staten ska ta ansvar för att betala ut dömda skadestånd till brottsoffer. Vidare är det vår ambition att skadestånd, framför allt beträffande brott mot person, ska öka. I syfte att finansiera detta höjer Sverigedemokraterna därför anslaget Ersättning för skador på grund av

brott med 115 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. 4 miljoner kronor anslås för att uppfylla Brottsoffermyndighetens budgetyrkande.

Slutligen anslår vi 76 miljoner kronor mer än regeringen till anslaget Rättsliga biträden. Nettosiffran 69 miljoner kronor är ett resultat av minskad invandring.

3. Fler poliser i glesbygd, punkt 11 (SD)

Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD) anför:

En tilltagande otrygghet på landsbygden är att utländska ligor åker på stöldturnéer och ibland till och med rånar och misshandlar människor i deras hem. Att stävja detta måste ges hög prioritet, och det är viktigt med fler poliser på landsbygden och även utökade öppettider vid polisstationerna. För att öka tryggheten i hela landet krävs en tydligare närvaro av polisen för att hålla efter brottsligheten och skapa trygghet. I dag har storstadsregionerna en högre koncentration poliser än landsbygdsorter även i förhållande till befolkningsunderlaget. Mot bakgrund av det tillkännagivande om fler lokala poliser som utskottet föreslår (p.10) avstår vi dock från att reservera oss mot utskottets ställningstagande om fler poliser i glesbygd.

4. Prioritera arbetet mot hatbrott, punkt 18 (SD)

Kent Ekeroth (SD) och Adam Marttinen (SD) anför:

Vi har inget att invända mot vad regeringen anför om att arbetet mot hatbrott ska prioriteras. Att förebygga och bekämpa hatbrott är givetvis eftersträvansvärt, inte minst med tanke på att motsättningarna mellan olika grupper ökar i takt med att massinvandringen och mångkulturen breder ut sig. Såväl nationell som internationell forskning visar mycket tydligt att konflikter och motsättningar ökar i mångkulturella samhällen samtidigt som det sociala kapitalet minskar. Hatbrott kan med andra ord i en inte försumbar utsträckning antas vara en följd av massinvandring och mångkultur. Sverige har till följd av de rödgrönas och Alliansens politik i allt snabbare takt kommit att utvecklas i mångkulturell riktning, vilket i sin tur sammanhänger med en rekordstor invandring. Denna utveckling gör att det kan finnas särskilda skäl att uppmärksamma hatbrott.

Ett problem är emellertid att de bestämmelser som är aktuella i sammanhanget tillämpas på ett sätt som är till nackdel för svenskar i Sverige. I Justitiekanslerns (JK) beslut (3217-03-30) uttalade JK den 5 november 2003 följande om straffstadgandet om hets mot folkgrupp: ”Syftet vid tillkomsten av straffstadgandet om hets mot folkgrupp var att tillförsäkra minoritetsgrupper av skilda sammansättningar och bekännare av olika trosuppfattningar ett rättsskydd. Det fallet att någon uttrycker kritik mot svenskar torde inte ha varit avsett att träffas av straffstadgandet”. Trots detta anmärkningsvärda uttalande har vare sig de rödgröna eller Alliansen tagit

någon form av initiativ för att förtydliga lagstiftningen, så att det står klart att även svenskar i Sverige skyddas av regleringen.

Det synsätt som beskrivits ovan finns även när det gäller straffskärpningsgrunden i 29 kap. 2 § 7 brottsbalken. En åklagare uttalade således i Sydsvenskan den 7 januari 2013: ”[...] om en invandrare säger din 'jävla svenne' till svensk är det inte ett hatbrott men om svensken svarar med 'ska du säga din jävla blatte' då blir det plötsligt ett hatbrott därför att invandraren tillhör en minoritet.”

Om bekämpandet av hatbrott ska bli trovärdigt och dessutom likvärdigt för alla, vilket är ett självklart krav på en lagstiftning, ska givetvis svenskar omfattas på exakt samma sätt som alla andra. JK:s beslut och vittnesmål från åklagare visar däremot på motsatsen.

Sammanfattningsvis anser vi att den aktuella lagstiftningen och tillämpningen av denna ska innebära ett skydd även för svenskar, vilket borde vara självklart i svenskarnas eget land.

Mot denna bakgrund kan vi ställa oss bakom vad utskottet anför om att avstyrka motionerna 2014/15:313 (S) och 2014/15:190 (V) yrkande 2.

5. Översyn av prövningen av miljöbrott, punkt 40 (C)

Johan Hedin (C) anför:

Miljöbrottmål handläggs vid allmän domstol. Antalet miljöbrottmål är i många domstolar lågt, vilket gör att domaren riskerar att ha mindre kunskaper om dessa än vad som är önskvärt. Processen riskerar därmed att inte hålla den höga standard som vi förväntar oss i det svenska rättsväsendet. Regeringen bör enligt min mening initiera en översyn av processen kring miljöbrotten för att utreda om dessa i stället borde handläggas vid mark- och miljödomstolen eller om de juristdomare som handlägger målen borde vara specialiserade.

Mot bakgrund av det arbete som kontinuerligt pågår för att öka rättsväsendets kompetens inom olika områden och i avvaktan på resultatet av detta arbete har jag emellertid valt att i nuläget inte reservera mig till förmån för motion 2014/15:2455 (C) yrkande 5.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2014/15:1 Budgetproposition för 2015 utgiftsområde 4:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1994:419) om brottsofferfond (avsnitt 2.1 och 3.5).
2. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll (avsnitt 2.2 och 3.5).
3. Riksdagen anvisar för budgetåret 2015 ramanslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt följande uppställning.

Motioner väckta med anledning av 2013/14:254

2014/15:54 av Adam Marttinen (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillskjuta de medel som behövs till Polismyndigheten för de merkostnader som uppstår genom proposition 2013/ 14:245 Register över tillträdesförbud vid idrottsarrangemang.

Motioner från allmänna motionstiden 2014/15

2014/15:71 av Lars-Arne Staxäng (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bekämpa s.k. djurrättsaktivism.

2014/15:190 av Linda Snecker m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om hur hatbrott kan registreras på ett tydligare sätt, exempelvis genom att hatbrott ges en egen brottskod, vid polisanmälningar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör skriva in i polisens och Säkerhetspolisens regleringsbrev att arbetet mot hatbrott ska prioriteras.

2014/15:300 av Cecilia Widegren (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utveckla samhällets skydd för näringsidkare som arbetar med djurhållning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utveckla samhällets skydd för forskare som arbetar med djurförsök och deras forskningsresultat.

2014/15:313 av Åsa Westlund (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för en effektivare bekämpning av hatbrott.

2014/15:326 av Åsa Westlund (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det är angeläget att finna mer långsiktiga förutsättningar för brottsofferjourernas viktiga verksamhet.

2014/15:343 av Andreas Norlén m.fl. (M):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisens och åklagarväsendets arbete med patentintrång.

2014/15:344 av Finn Bengtsson och Mikael Cederbratt (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vidareutbildning av poliser i beteendevetenskap och psykiatri.

2014/15:678 av Said Abdu (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta civila utredningstjänster inom poliskåren.

2014/15:691 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över hur övergrepp i rättssak effektivare kan bekämpas.

2014/15:886 av Tuve Skånberg (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en höjning av avgiften till Brottsofferfonden.

2014/15:913 av Michael Svensson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett häkte i Halland.

2014/15:1031 av Richard Jomshof och Roger Hedlund (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta en nationell djurskyddspolis.

2014/15:1109 av Kent Ekeröth och Björn Söder (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de fysiska kraven vid antagningen till polisutbildningen ska höjas för båda könen till männens tidigare nivå.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återinföra det tidigare provet i svenska vid antagningen till polisutbildningen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det tidigare kravet på skrivet högskoleprov vid antagningen till polisutbildningen ska återinföras.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen inte ska tillåtas bedriva s.k. positiv särbehandling eller kvotering genom att anta mindre kvalificerade sökande till utbildningen endast för att de är av ett visst kön eller har invandrarbakgrund. Inte heller ska sådan praxis följas i val mellan två sökande med lika kvalifikationer.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen inte ska tillåtas bedriva riktade kampanjer i syfte att rekrytera personer från minoritetsgrupper eller av ett visst kön.

2014/15:1218 av Sten Bergheden och Lars-Arne Staxäng (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten till en effektivare polis och poliser med lokalkännedom.

2014/15:1223 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utbilda fler trafikpoliser som klarar av att bekämpa den kriminella yrkestrafiken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se till att trafikpolisen får en egen organisation inom den nya myndigheten med ett tydligt uppdrag, en egen budget och en egen ledning.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen i en handlingsplan bör redovisa hur man ska komma till rätta med den ökande kriminella yrkestrafiken i Sverige.

2014/15:1228 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till fler lokala poliser.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen bör arbeta mot trafikbrott som sätts i system.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen bör skapa en tydlig organisation för trafikpolisen.

2014/15:1352 av Kristina Yngwe (C):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättrad nationell samordning för att kartlägga och ännu effektivare bekämpa djurrätsrelaterad brottslighet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen omgående bör införa och begagna sig av en särskild brottskod för brott som bedöms ha koppling till djurrätsrelaterad brottslighet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om systematiskt missbruk av yttrandefriheten och om att lagen bör ses över så att det inte ska gå att missbruka yttrandefriheten för att trakassera och förfölja oskyldiga näringsidkare i deras hem och på arbetsplatser.

2014/15:1355 av Kristina Yngwe (C):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka rättssäkerheten vid myndigheters och domstolars behandling av djurskyddsärenden.

2014/15:1361 av Margareta B Kjellin och Tomas Tobé (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om polisutbildning på distans i Söderhamn.

2014/15:1375 av Maria Ferm (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om omfattningen av diskriminering inom rättsväsendet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hatbrott vid och mot asylboenden.

2014/15:1376 av Maria Ferm (MP):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en högskolebaserad polisutbildning med forskningsmöjligheter.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av projekt som syftar till att öka förståelsen mellan poliser och invånare.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en aktiv rekrytering av utrikes födda och miljonprogramsbor till rättsväsendet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av ett aktivt arbete mot diskriminering inom rättsväsendet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en kommission för lika rättigheter inom rättsväsendet.

2014/15:1488 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning av befintliga vittnesskyddsåtgärder och deras effektivitet samt en bred inventering av åtgärder för att förbättra skyddet för vittnen.

2014/15:1536 av Elisabeth Svantesson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen och rättsväsendet bör få adekvat utbildning och höja sin kompetens i fråga om hatbrott mot troende.

2014/15:1551 av Josef Fransson (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att varje kommun ska ha rätt till en lagstadgad minimibemanning av poliser.

2014/15:1576 av Annika Eclund m.fl. (KD, M, C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Skaraborg som en lämplig region för en ny polisutbildning.

2014/15:1630 av Ulf Berg och Finn Bengtsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den polisiära närvaron och andra relevanta samhällsinstitutioners närvaro på landsbygden är viktig.

2014/15:1694 av Anders Hansson m.fl. (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en gemensam grundutbildning för polisens, Tullverkets och Kustbevakningens brottsbekämpande personal.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att även tull- och kustbevakningsutbildningen bör jämföras med högskoleutbildning om polisutbildningen blir högskoleutbildning.

2014/15:1904 av Göran Hägglund m.fl. (KD):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att prioritera kampen mot bostadsinbrott.

2014/15:2035 av Hans Hoff (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka kompetensen i rättsväsendet när det gäller sexualbrott mot barn.

2014/15:2099 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en nationell djurskyddspolis.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att djurskyddspolisen bör samordnas centralt för att effektivisera arbetet och att den bör ansvara för vidareutbildningen inom djurskyddsområdet.

2014/15:2217 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om brott där djur far illa.

2014/15:2316 av Jan Björklund m.fl. (FP):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra rättsväsendets insatser mot hatbrott.

2014/15:2336 av Saila Quicklund och Ulf Berg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att trygga polisens närvaro ute på landsbygden.

2014/15:2455 av Johan Hedin (C):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om specialiserade miljöbrottsdomare.

2014/15:2456 av Johan Hedin (C):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att driva preventionsarbetet mot sexualbrott framåt inom EU, på riks- och landstingsnivå samt kommunal nivå och att särskilt fokus läggs på att skydda våra barn.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en mer lokalt förankrad polis i hela Sverige.

2014/15:2596 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att särskilda utbildningsinsatser behöver genomföras inom polisen för att öka antalet personer som har kompetens att genomföra de ofta komplicerade utredningar som krävs för att pengar som genererats genom brott ska kunna spåras och säkras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sprida Ekobrottsmyndighetens yrkesgruppsintegrerande arbetsformer till annan brottsbekämpande verksamhet.

2014/15:2784 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en nationell djurskyddspolis.

2014/15:2788 av Johan Hedin (C):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökad specialisering av domstolarna.

2014/15:2856 av Carina Ohlsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stärka rättstillämpningen när det gäller våldtäkt.

2014/15:2871 av Mattias Karlsson m.fl. (SD):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler civilanställda till kontorstjänster inom polisen så att fler utbildade poliser kan komma ut i fält.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utbilda fler poliser.

2014/15:2878 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra rättsväsendets arbete med att stötta ingripare och vittnen och att ge dem ett gott bemötande.

2014/15:2908 av Runar Filper och Anders Forsberg (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fler poliser bör stationeras ut i glesbygdskommunerna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öppettiderna för polisstationerna på landsbygden ska utökas kraftigt.

2014/15:2961 av Mikael Jansson m.fl. (SD):

59. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att särskilda beredskapspolisen bör återupprättas som en del av Polismyndigheten men inom statens utgiftsområde 6 (avsnitt 9.9).

2014/15:2963 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2015 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2014/15:2969 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga åtgärder för att stärka rättsväsendets arbete mot brottslighet på internet.

2014/15:2970 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den lokala polisiära närvaron.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om miljöbrottslighet.

2014/15:2973 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ytterligare åtgärder för att förhindra att unga blir gifta mot sin vilja.

2014/15:2986 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2015 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2014/15:3004 av Kent Ekeröth m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökad säkerhet i domstolar genom permanenta inpasseringskontroller i alla domstolsbyggnader.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka säkerhetspersonalen, i form av synliga uniformerade vakter, för att ge ökad upplevd och faktisk trygghet i Sveriges domstolar.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:419) om brottsofferfond

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1994:419) om brottsofferfond ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Den som döms för ett eller flera brott *skall*, om fängelse ingår i straffskalan för något av brotten, i domen åläggas att betala en avgift på 500 kr. Detsamma gäller när fråga om ansvar för brott tas upp av åklagare genom strafföreläggande.

Avgift *skall* inte tas ut om påföljdseftergift meddelas.

1 §¹

Den som döms för ett eller flera brott *ska*, om fängelse ingår i straffskalan för något av brotten, i domen åläggas att betala en avgift på 800 kronor. Detsamma gäller när fråga om ansvar för brott tas upp av åklagare genom strafföreläggande.

Avgift *ska* inte tas ut om påföljdseftergift meddelas.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2015. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om brott som har begåtts före ikraftträdandet.

¹ Senast lydelse 1999:582.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Den dömde *skall* betala en avgift, om det är motiverat med hänsyn till hans möjligheter att *erhålla* inkomst under verkställigheten utanför anstalt.

Avgiften uppgår till *femtio* kronor per dag som verkställigheten *skall* pågå, dock högst 6 000 kronor för hela verkställighetsperioden. Avgiften *skall* betalas i förskott och tillföras brottsofferfonden.

Den dömde *ska* betala en avgift, om det är motiverat med hänsyn till hans *eller hennes* möjligheter att *få* inkomst under verkställigheten utanför anstalt.

Avgiften uppgår till 80 kronor per dag som verkställigheten *ska* pågå, dock högst 9 600 kronor för hela verkställighetsperioden. Avgiften *ska* betalas i förskott och tillföras brottsofferfonden.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2015. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om brott som har begåtts före ikraftträdandet.

¹ Senast lydelse 2005:42.

BILAGA 3

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens		Avvikelse från
	förslag	M, C, FP, KD	regeringen SD
1:1 Polismyndigheten	21 159 726		+1 482 000
1:2 Säkerhetspolisen	1 142 065		+100 000
1:3 Åklagarmyndigheten	1 396 032		+151 000
1:4 Ekobrottsmyndigheten	609 267		+68 000
1:5 Sveriges Domstolar	5 370 755		+305 000
1:6 Kriminalvården	7 884 483		+317 000
1:7 Brottsförebyggande rådet	97 107		+13 000
1:8 Rättsmedicinalverket	371 005		+11 000
1:9 Gentekniknämnden	5 287		+1 000
1:10 Brottsoffermyndigheten	37 519		+12 000
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	122 241		+119 000
1:12 Rättsliga biträden m.m.	2 468 657		+69 000
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	40 082		
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	20 374		
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	7 157		
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	18 368		
1:17 Domarnämnden	7 739		
Summa för utgiftsområdet	40 757 864	±0	+2 648 000

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2015 inom
utgiftsområde 4 Rättsväsendet*Tusental kronor*

Ramanslag	Avvikelse från Utskottets förslag regeringen	
1:1 Polismyndigheten	±0	21 159 726
1:2 Säkerhetspolisen	±0	1 142 065
1:3 Åklagarmyndigheten	±0	1 396 032
1:4 Ekobrottsmyndigheten	±0	609 267
1:5 Sveriges Domstolar	±0	5 370 755
1:6 Kriminalvården	±0	7 884 483
1:7 Brottsförebyggande rådet	±0	97 107
1:8 Rättsmedicinalverket	±0	371 005
1:9 Gentekniknämnden	±0	5 287
1:10 Brottsoffermyndigheten	±0	37 519
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	±0	122 241
1:12 Rättsliga biträden m.m.	±0	2 468 657
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	±0	40 082
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	±0	20 374
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	±0	7 157
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	±0	18 368
1:17 Domarnämnden	±0	7 739
Summa för utgiftsområdet	±0	40 757 864